Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй, Министрнүүдэй Советэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 184 (14601) | 1977 оной августын 9, вторник | Сэн 2 мүнгэн.

АРАДАЙ БАЯЛИГЫЕ АЛМАХА, АРЬБАЛХА

Түрэл һайхан оронойнгоо экономико болон соел куль- а саашадань хэлбэришэгүйгөөр хүгжөөхын тула ажал- коллектив бүхэн, ажалша хүн бүхэн шармайн орол- жо, өөһэдынгөө хубита эли байса оруулжа байнхай. эд гансал оролдосотой һайнаар ажаллаха бэшэ, харин ынгөө ухаан бодолоор, уран гараар бүтээһэн олон ын баялигуудые арьбалха, алмаха гээшэ мүнөө үедэ шухала болоно. Тэрээнгүйгөөр үйлэдбэриин ашаг э, хүдэлмэриин шанар дээшэлүүлхэ, промышленна худөө ажахын продукци ехээр, бага гаргашатайгаар ээн гаргаха гээшэ тон бэрхэтэй болодог ха юм.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Вер- но Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ Л. И. Брежнев тиин XXV съезд дээрэ элидхэл хэхэдээ: «Тон зүбөөр лохо, түхэриг бүхэнине, ажалай час бүхэнине, про- цинн тонно бүхэниис ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхэ, ээзэн аар хандаха ба задагай, нозог ябадал гаргаха ушар- дые эсэстэнь хүрэтэр үгы хэхэ — энэ хадаа манай пар- на үндэр уялга болоно. Эхэ оронойнгоо баян ба хүсэ алтай байхын тула, арадайнгаа ажабайдалай һал- жа байхын тула арьбалалта хэнэ ха юмбибди», — э онсо тэмдэглээ бэлэй.

КПСС-эй XXV съезд арбадахи, табан жэлэй ехэ ериальна нөөсэнүүдые арьбалха талаар тодорхой ргонуудые табиһан байна. Машина бүтээлгэ болон алл болбосоруулгын һалбарнда 14-16 процент хара аллай прокат, барилгада 5-6 процент цемент, автомо- аар ашаа зөөлгэдэ — 8 процент бензин ба дизельнэ ишэ, 5 процент электрын болон дулаанай элшэ хүсэ э мэтые алмахаар энэ табан жэлдэ хараалагдаа.

Түрэл партиингаа иимэ тодорхой захяа заабаринуудые оото дээрэнь бэелүүлхын тула арадай ажахын бүхы барииуудта нилээд ехэ ажал ябуулагдажа байдаг. айшье республикын олон тоото промышленна пред- яти, барилга болон колхоз, совхозуудта бии байгаа ериальна, мүнгэ зөөриин ба ажалай нөөсэнүүдые ал- а, арьбалха талаар зохихо хэмжээнүүд абтажа, тэдэ- е ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэжэ, һайн шанартай про- ци ехээр гаргана гээшэ.

еспубликымнай түрүү предприятинууд болохо при- бүтээлгын, авиационно заводууд, нарин сэмбын ком- ат, локомотивна депо хэдэ хэдэн барилгын эмхинүүд ълта, арьбалалтын асуудалнуудта үдэр бүриин анха- табнжа, нилээд ехэ ашаг олзо оруулдаг байха юм. предприятинуудай жэлэй түсэб дотор тодорхой эм- элэй-техническэ хэмжээ ябуулганууд хараалагданхай. ошээнь, Улаан-Үдын локомотивна депогой хүдэлмэри- эд, локомотивуудые һайнаар заһабарилһанай, поезд- дые жолоодохо түрүү онол аргануудые хэрэглэһэнэй ар 1977 ондо нормын еһоор үгтэхэ электрын элшэ рэй 1.5 процентые, дизельнэ түлишын 1,5 процентые аха гэһэн уялга абаа бэлэй. Депогойхид хэлэһэн үгэ- хүрэнэ. Ажалай түрүү онол арга хэрэглэһэнэй, ал- тын гурим нарииаар сахиһанай ашаар байгша оной 5 ын туршада 4 миллион киловаттчас электрын элшэ в, 369 тонно шэнгэн түлишэ алмаһан байна бшуу. нэ хадаа депогой партийна болон профсоюзай орга- циинуудай, хүтэлбэрилэгшэдэй саг үргэлжэ энэ асуу- да анхарал табнжа, хинажа байдагай эли тодо гэршэ оно ха юм.

«Бурпромстрой» нэгэдэлэй 5-дахи СМУ, «Забайкал- строй» трестын 834-дэхи СМУ, хүүргэ баридаг 34-дэ- отряд болон бусад барилгын эмхинүүд ажахын тоосоо- р хүдэлжэ, барилгын шухала материалнуудые алмаха ар һайшаамаар хэмжээнүүдые абажа байнхай. Энээ- ашаар нилээд ехэ цемент, хирпинсэ, буталагдаһан уун болон бусад хэрэгтэй зүйлнүүд алмагдана.

эхэтэй хамта республикымнай олохон предприяти, илгын эмхинүүд болон хүдөө ажахын предприяти- дта материальна болон ажалай нөөсэнүүдтэ хайша гээр хандаха ушарнууд үзэгдэһөөр.

окомотив-вагон заһабарилгын завод, мяха-консервын бинат, Сэлэн-Дүүмын механическа заһабарилгын за- болон бусад зарим барилгын эмхинүүдтэ ажалай үнэтэ гээхэ ябадал үзэгдэнэ. Ажалдаа үлэхэ, ажалай саг гээхэ, үнгэржэ ерэхэдээ захиргаанай табилгаар һаа һамаарха ябадал гарана. Энээнтэй мүнөө үедэ кэ болохогүйнь хүн бүхэндэ эли ёһотой.

ангаяа барилгын болон барилгын материалнуудые адаг эмхинүүдтэ муу шанарай продукци гаргаха, эжэ хэдэн мянган түхэригэй гарза хэхэ ушарнууд алдана. Жэшээнь, Татауровай хирпиисын заводой аһан хирпиисэ хадаа шанар муутай, заагдаһан нор- оо 10-12 миллиметрээр нарин байха юм. Энэ хирпии- машина дээрэ мнин лэ хаяжа ашахадань, 40 процент уунь бутаржа, хэрэглэгдэхээр бэшэ болоод барилгын айда хүрэнэ бшуу. Иигэжэ ямар ехэ гарза, хохидол- ороно гээшэб? Тиимэһээ барилгын талмай дээрэ хэ- эй хэрэгсэл болон материалнуудта нарин нягтаар цаха, тэдэнии үлүү ехээр гаргашалха ябадалые гүй- усадхаха гээшэ шухала зорилго болоно.

шаанай автомашинануудые хооһоор гүйлгэхэ ябадал дай ажахыда айхабтар ехэ хохидол тохеолдуулна. надай транспортна управленидэ бүхыдөө 1976 ондо инанууд ашаагүйгөөр 280 миллион километр ябуу- аһан байна. Хооһоор ябаха ябадалые оройдоол нэгэ центээр бага болгоо һаа, энэ управлени жэлдээ 145 ган тонно арадай ажахын шухала ашаа зөөхэ арга- болохо байна ха юм. Иимэ жэшээнүүдые манай рес- икын элдэб олон предприяти болон организацинууд- харуулжа боломоор.

дэ жэшээ баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, арадай хын нэгэ зарим һалбарннуудай, предприятинуудай лбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд ба нинтын эмхинүүдэй та- аа ажалай, материальна болон мүнгэ зөөриин нөөсэ- дые арьбалха, алмаха асуудалнуудта саг үргэлжын арал хандуулдаггүй, шанга хиналта бэелүүлдэггүй һанай гэршэ боложо үгэнэ.

хэ оронойнгоо баялигуудые — өөһэдынгөө улаан га- р бүтээһэн эд хэрэгсэлнүүдые болон бусад хэрэгтэй нүүдые эзэн еһоор гамнаха, ашаг үрэтэйгөөр хэрэг- э гээшэ коллектив бүхэнэй, ажалша хүн бүхэнэй нан- уялга болохо зэргэтэй.

ЖИВКОВ СОВЕТСКЭ СОЮЗДА ЕРЭБЭ

олгариин Коммунис пар- н Центральна Комитедэй дэхи секретарь, Болга- Арадай Республикын Гүрэнэй Советэй Түрүүлэг- шэ Тодор Живков амархаяа КПСС-эй ЦК-гай уряалаар Советскэ Союзда ерэбэ.

ЭСЭГЭНЭРЭЙНГЭЭ ЭРХИМ ХАЛААН

ТАРГШАДАЙ АЖАЛАЙ НЭГЭДЭЛНҮҮДЭЙ БҮХЭСОЮЗНА СЛЁТ

уралгшадай ажалай нэгэ- нүүдэй бүхэсоюзна слёт стын 6-да хүдэлмэрөө лжэлүүлээ. Тэрээндэ ха- агшад ниислэл хотын прнятинуудта, Москва дарай колхоз, совхозуудта гуулиин лесничествэнүүд- шожо, эрхим мэргэжэлтэ эн конкурснуудта хабаа- ан байгаа.

«Пламя» совхозой таряа- гектар бүхэнһөө 55 нер хүрэтэр ургаса ху- даг юм. Шэнэ ургасада ар бэлдэхэ гээшэ залуу- улда нэрэ хүндын хэрэг юбо. Эдэнии эсэгэнэрэйн- хэрэгүүдые үргэлжэлүү- шэд гэжэ нэрлэдэг байһа- нь дэмы бэшэ. «Таанад, рщүүл, коммунизмын туһада совет арадай лаһан ажалай амжалта- дай эстафетэ халан абаха тойт». КПСС-эй ЦК-гай еральна секретарь, СССР Верховно Советэй Прези- мэй Түрүүлэгшэ нүхэр И. Брежневэй эльгээһэн аршалгын эдэ һайн һайхан нүүд манай оронoй бүхы хүбүүд, басагадта ажал ябуулгынь хүтэлбэри болоһон байна.

Эдир мэргэжэлтэдэй конкурснуудай хойноһоо эдэнэй һурган хүмүүжүүлэгшэд нариинаар адаглан хараһан байгаа. Эхэ оронойнгоо аша туһада ажаллаха баяр жаргалые эдэнэр лэ залуу үетэндэ түхөөгөө бшуу.

Залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ хүдэлмэриингөө дүй дүршэл тухай ороной алдарта хүнүүд — ажалай баатарнууд хөөрэбэ. Түсэбтэ арбадахи табан жэлэй ажалай вахтада залуушуулай түйлаһан амжалтануудай энэ шухала хөөрэлдөөнэй дүнгүүд болохо байһаниинь элитэ.

Һонин үйлэ хэрэгүүдээр дүүрэһэн слёдой гурбадахи үдэр «Ажал хэхээр, СССР-ые хамгаалхаар бэлэнбди!» гэһэн спортын ехэ һайндэрөөр дүүрэбэ.

М. ПАНЧЕНКО,
С. САХНО,
ТАСС-ай корр.

Москва.

АГУУ ОКТЯБРИИН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

ОЛОНОЙ ДУНДАҺАА ШАЛГАРБА

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет, профсоюзай обком энэ жэлэй хоёрдохи квартал соо дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүн гаргаһан байна. Эрхим шанартай продукци ехээр гаргажа, даабаряа үлүүлэн дүүргэһэн 6 предприятинуудай коллективүүдтэ дамжуулгын Улаан туг мүнгэн шантайгаар барюулагдаба.

Жэшээлхэдэ, Гусиноозерскын типографиин коллектив продукци худалдаха даабаряа 6,2 процентээр, үйлэдбэридэ олзо оруулха даабаряа 29 процентээр үлүүлэн дүүргэһэн байха юм. Энэ түрүү коллектив дамжуулгын Улаан тугаар шагнагдаа. Петропавловкын тоһоной заводой хүдэлмэрилэгшэд даабаряа холо үлүүлэн дүүргэжэ, мүн лэ дээдын шагналда хүртэбэ.

Найман предприятинуудай коллективүүдтэ Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Советэй хоёрдохи мүнгэн шан барюулагдаба.

М. ПОЗДЕЕВ.

Таловкын түмэр бетон хэрэгсэлнүүдэй заводой коллектив Агуу Октябриин 60 жэлэй ойн һайндэртэ зорюулан абаһан уялгаяа бэелүүлхын тула хаба шадалаа гаргана. Һайн шанартай продукци ехээр гаргаха хэрэгтэ залуу хүдэлмэришэн Лидия Новолодская хубитаяа оруулна. Тэрэ ашаа үргэдэг кранаа шадамар бэрхээр жолоодожо, даабаряа 15-20 процентээр үлүүлэн дүүргэнэ.

Залуу хүдэлмэришэн Лидия Новолодская хамта хүдэлдэг нүхэдэйнгөө дунда магтаалтай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Л. Новолодская, мастер Г. А. Налётова.

П. ГРИГОРЬЕВОЙ фото.

ХАРГЫ ШЭНЭЛЭН ЗАҺАБАРИЛНА

Аймаг доторхи автомобильна харгы зам муудаа гэжэ жолоошод һүүлэй үедэ зүб лэ гомдодог болонхой. Энээниие хараадаа абажа 596-дахи харгын управлениин хүдэлмэрилэгшэд харгы заһабарилха талаар һүүлэй үедэ нилээдгүй хүдэлмэри хэжэ байна. 3 километртэ шэнэ полотно татагдаа, 2 километрэй зайда асфальт хэгдээ. Мүн бүхыдөө 122 метр утатай хүүргэнүүд заһабарилагдаа. Тиигэжэ тус участогойхид харгы заһабарилха хахад жэлэйнгээ түсэбые амжалтатайгаар дүүргэбэ. Булдозеристнүүд П. Жук, А. Урадовский, жолоошон А. Пнев, грейдерист Ю. Иванов, тракторист Н. Соломинский гэгшэд ажалдаа һайн дүнгүүдые түйлана.

Харгын участогой коллектив жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байнхай.

Д. ДУГАРОВ.

ФЕРМЭ БҮХЭНДЭ — ЭЛБЭГ ТЭЖЭЭЛ

УЛААН ТУГ АБАБА

Сагай уларилай таарамжагүй байгаашье һаань, үбһэшэдэйнгөө ажалые зүбөөр эмхидхэжэ шадаһанай ашаар Суулгын совхоз гансахан һүүлэй табан үдэртэ 2655 центнер үбһэ һурилөөд, аймаг соогоо мүрысөөндэ түрүүлжэ гараба. Тиигэжэ социалис мүрысөөнэй гуримай ёһоор КПСС-эй Мухар-Шэбэрэй райкомой, аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртөө.

Ажахы соогоо Зандинай отделениин Даша-Цырен Хабитуевай хүтэлбэрилдэг оньһожоруулагдаһан звено бүхыдөө 3 мянга шахуу центнер үбһэ һурилөөд, түсэбөө хахадлаха дүтэлэнхэй. Мүн эндэ эдэбхитэй пенсионер, коммунист Дондок-Доржо Цыренжаповай даадаг гол түлэб комсомол, залуушуулһаа бүридэһэн звено тракторай, морин косилкаар сабшаха аргагүй хонхор-ёнхор, болдог дошо газарта гар хажуураар сабшажа, тэндэһээ 400 центнер үбһэ суглуулжа сомоод байна.

В. ШИРДАРМАЕВ.
аймагай «Ленинэй зам» газетын редакциин хүдэлмэрилэгшэ.

ЭРШЭЕЭ ШАНГАДХАНА

Нитын адууһа малда элбэгээр хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхэ гээшэ ажахы бүхэнэй шухалын шухала зорилго болонхой. Илангала энэ ган гасуур болоһон жэлдэ бүхы сабшалангайнгаа ногоо һогооборишье үлөөнгүй сабшажа, һайн шанартай үбһэ хуряажа абаха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдаха ёһотой болоно.

Энэ талаар Худанай совхозойхид горитой хүдэлмэри хэжэ байнхай. Энэ совхоздо үбһэшэдэй 12 звено эмхидхэгдэжэ, бүхыдөө 209 хүн хүдэлнэ. Эдэ звенонуудай найманиинь гүйсэд оньһожоруулагдамал юм. Тиибэшье эдэ звенонуудта гар хажууршад олон бии. Эндэхи уһалагдадаггүй газарай ногоон июлиин халуун наранда шатажа, сабшаха юумэн үлөөгүй юм. Тиимэлээ уһа намагай захаархи, болдог дошо газарай ногоо гар хажууреар сабшажа, абаха гээшэ шиидхэхы удха шанартай болонхой. Һүүлэй мэдээгээр тус совхоздо бүхыдөө 861 гектарай газар сабшагдаа гэхэ гү, али тэрэнэйнь 174 гектар гар хажуураар сабшагдажа, хамтадаа 1818 центнер үбһэн һурилэгдөөд байна.

Үбһэ хуряалга дээрэ нүхэр Содномдоржиевай даадаг лугомелиоративна отрядай коллектив һайнаар хүдэлжэ, ажалай үндэр бүтээсэ түйлана. Тэдэнэр үбһөө һурилхынгөө хажуугаар тюк болгожо багсалдаг юм. Мүнөө тэдэнэр 500 центнер үбһэ тюк болгоод байна.

Үбһэшэдэй звенонуудай хоорондо социалис мүрысөөн үргэнөөр эмхидхэгдэнэ. Мүрысөөндэ шалгарагшадые моральна болон материальна талаар урмашуулха гурим хараалагданхай.

Иигэжэ Худанай совхозой үбһэшэд нитынгээ малда хүсэд хүрэхэ тэжээл һайн шанартайгаар бэлэдхэжэ абаха зорилготойгоор эдэ үдэрнүүдтэ ажалайнгаа эршэ улам шангадхан ажаллажа байна.

Т. ДАНЧИНОВ.

Хэжэнгын аймаг.

ХҮН БҮХЭН — 10 ЦЕНТНЕР

Үбһэндэ ороод байхадамнай аймагай Хамниин совхозойхидой үүсхэл уряа газетэдэ толилогдожо, тэрэнь манай ажахын бригада, звенонуудта зүбшэн хэлсэгдээд, социалис уялга абтаһан, илангаяа үбһэ, сенаж ехээр, һайн шанартайгаар бэлэдхэхэ тушаа тодорхой зорилго табигдаһан байгаа.

Тиигэжэ үсөөхэн хоног соо совхоздо 6800 центнер сенаж нүхэндэ хэгдэжэ даргадаа гэхэ гү, али түсэб үлүүлэн дүүргэгдээд, нёдондоноойхидо орходоо 12 процентээр ехэ шэмэтэ тэжээл бэлэдхэгдэбэ.

Совхозой хоёрдохи отделенидэ Д. Ц. Будаев, Ц. Ж. Будаев гэгшэдэй хүдэлдэг звенонууд сенаж даралгые түргэнөөр ябуулаа.

Үнгэрһэн һүүлэй табан хоногой дүн гаргахада Нуртын отделениин В. Дамдинов, В. Бадмаев, П. Шагдуров гэгшэдэй даадаг звенонууд эгээл ехэ үбһэ абаһан байжа, мүрысөөндэ түрүүшын гурбан һууринуудые эзэлбэ. Эдэ звенонуудай хүн бүхэниинь 10 центнер үбһэтэй болоод байна.

Байгша ондо бүхыдөө 29 мянга шахуу центнер үбһэ соможо абаха гэхэ гү, али нёдондоноойхидо орходоо 6 мянга шахуу центнерээр ехэ бүдүүн тэжээл бэлэдхэгдэхэ болоно. Мүнөө совхоз дотор үбһэшэдэй 25 звенодо 150 гаран хүн хүдэлнэ.

С. БАНЗАРАКЦАЕВ.
Захааминай аймагай Ёнгорбойн совхозой директор.

НҮХЭР ЛЕОНИД ИЛЬИЧ БРЕЖНЕВТЭ

Хүндэтэ Леонид Ильич!

Намарай тарилгын талмайе үргэдхэхэ талаар Танай заабаринуудые, КПСС-эй ЦК-гай хараа түсэбүүдые бэелүүлэн, бидэ, хүдөө ажахын үйлэдбэриие оньһожоруулдаг, электрижүүлдэг ажахынууд хоорондын нэгэдэлнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд, Молдавиин колхознигууд болон совхозуудай хүдэлмэришэдтэй хамта ажаллажа, нёдондо жэлэй намар таригдаха шэниисын талмайе 180 мянган гектараар үргэдхэжэ, Агуу Ехэ Октябриин 60 жэлэй ойн жэлдэ гектар бүриһөө 39,2 центнер хуряажа абаабди. Энэнь үнэтэ ургамал хуряажа абалгые хоёр дахин дээшэлүүлхэ арга олгобо. Бүхы дээрээ ороһоото ургамалнуудай талмай 215 мянган гектараар үргэдхэгдэжэ, гектар бүхэнһөө дунда зэргээр 36 центнер ороoһон хуряагдаа.

36 районой 20-ноойнь механизаторнууд гектар бүхэнһөө 40 гаран центнер, харин Унгенскэ, Фалештскэ, Глодянска, Криулянска районуудта гектар бүхэнһөө 46-50 центнер шэниисэ хадагдаа. Зарим ажахынууд гектарһаа 60-65 центнер шэниисэ хуряаһан байна.

Комплексно отрядууд хүдэлмэриин 12-14 үдэр соо ургасаяа хуряажа абаа. Хадалга хэхэдээ, һолоомыень һурилһэн, нютагай болон минеральна үтэгжүүлгэнүүдые оруулһан байнабди.

30 гаран экипаж комбайн бүхэндэ мянга гаран тонно тарая сохиһон, Кагульска районно нэгэдэлһээ аха дүүнэр Николай болон Иван Дерменжинууд — 1361 тонно Лазовско нэгэдэлэй комбайнернууд Константин болон Борис Журминскинууд 1210 тонно тарая хуряажа абаһан байна.

Григориопольско ажахынууд хоорондын нэгэдэлэй Лидия Гавриловагай, Татьяна Факирын хүтэлбэрилдэг комсомолой экипажнууд туд бүридөө мянга шахуу тончо тарая сохибо.

Молдавиин бүхы колхоз, совхозууд оройн ороoһото ургамалнуудгүйгөөр тарая гүрэндэ худалдаха түсэбөө дүүргээ, үлүүлэн дүүргээ; элбэг хүрэхэ үрэһэнэй, эдеэ хоолой ба нөөсэлгын фондонуудые байгуулаа. Түсэбэй ёһоор 19 миллион пүүдэй орондо 26 миллионһоо үлүү пүүд эрхим һайн сортын шэниисэ гүрэндэ худалдагдаһан байна. Кукуруза оруулалсангүй, тэжээлэй ороoһото ургамалнууд нёдондо жэлэйхиһээ гурба дахин ехээр бэлэдхэгдэбэ.

КПСС-эй аграрна политикын бэелүүлэгдэһэнэй, хүдөөгэй эрилтэнүүдтэ Танай, хүндэтэ Леонид Ильич, саг үргэлжэ анхаралаа хандуулһанай ашаар хүдөө ажахыда асари ехэ арга боломжонуудай байгуулагдахада намар таригдадаг ургамалнуудай ургаса дээшэлүүлжэ, горитой ехээр хуряажа абаха аргатай болоһон байнабди. Бидэнэртэ хүдэлмэришэн ангиин, эрдэм наукын, партийна ба совет зургаануудай үзүүлдэг сэгнэшэгүй туһаламжатай манай амжалтанууд холбоотой байна.

Молдавиин арадай бүрин хүсэдөөр һайшаан дэмжэжэ байһан, СССР-эй шэнэ Конституцяар урмашан зоригжуулагдаһан бидэнэр, оньһожоруулга хэдэг ажахынууд хоорондын нэгэдэлнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд, колхознигуудтай, совхозуудай хүдэлмэришэдтэй нягта холбоо барисаатайгаар ажаллан, ороoһото ургамалнуудай талмайе саашадань үргэдхэхэ, эдэниис элдүүрилгын агротехникэ һайжаруулха, эдэ ургамалнуудай үндэр баян ургаса абаха гэһэн зорилго урдаа табяабди.

Газар тариалангай эмхидхэл болон технологиие нарижуулан һайжаруулжа, үйлэдбэриин техническэ хэрэгсэлнүүдые, үтэгжүүлгэнүүдые, уһалууриин газарые, эрдэм наукын түйлалтануудые, түрүү агротехникэ гүйсэд һайнаар хэрэглэхын түлөө оролдосотойгоор тэмсэхэбди. Түсэбтэ арбадахи табан жэлэй ээлжээтэ, гурбадахи жэлдэ ороoһо тарая ургуулан хуряалгые саашадань дээшэлүүлхэбди гэжэ Таниие, хүндэтэ Леонид Ильич, найдуулнабди.

Манай инаг дурата Эхэ ороной һалбаран сэсэглэхын, дэлхэй дээрэ эб найрамдал, жаргалта байдал хангахын аша туһада элүүр энхэ ябахыетнай, эсэшэ сусашагүй ажал ябуулгадаа ехэ амжалта түйлахыетнай бүхы зүрхэ сэдьхэлһээ хүсэнэбди.

Молдавиин ССР-эй колхозуудай Советэй оньһожоруулга, электрижүүлгэ хэхэ талаар ажахынууд хоорондын нэгэдэлнүүдэй комплексно отрядуудта бэшэг зохёогдон абтаба.

ВЬЕТНАМАЙ АЙЛШАД БЕЛОРУССИДА

МИНСК. (ТАСС). КПВ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СРВ-гэй Национальна суглаанай саг үргэлжын комитедэй түрүүлэгшэ Чыонг Тинь түрүүтэй Вьетнамай Социалис Республикын Национальна суглаанай делегаци Белоруссиин ниислэл хотодо ерэбэ.

СССР-эй Верховно Советэй Национальностьнуудай Советэй гадаадын хэрэгүүдые эрхилдэг комиссиин гэшүүн Л. Н. Толкунов, мүн СРВ-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Нгуен Хыу Кхиеу делегацитай хамта эндэ ерээ.

Белоруссиин Компартиин ЦК-гай секретарь А. А. Смирнов, БССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо В. Е. Лобанов болон бусад тусхай тушаалтад Минскын аэропорт дээрэ айлшадые угтаба.

Белоруссиин Компартиин ЦК-да делегацитай уулзалга үнгэргэгдөө.

Аха дүү хоёр партиин ба арадай хоорондохи хани барисаае, харилсаа холбоое совет хүнүүд үндэрөөр сэгнэдэг юм гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, Белоруссиин Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь П. М. Машеров вьетнам нүхэдөө үнэн зүрхэнһөө халуунаар амаршалба. Эхэ ороноо нэгэдүүлхын түлөө тэмсэлдэ, амгалан байдалда Вьетнамай ажалшадай ехэ оролдолго гаргажа байһыень тэрэ үндэрөөр сэгнээ.

КПСС-эй XXV съездын хараалһан зорилгонуудые республикын ажалшадай ямараар дүүргэжэ байһан тухай, П. М. Машеров хөөрэбэ.

БРЕСТЫН ГАЗАР ДЭЭРЭ УУЛЗАЛГА БОЛОБО

БРЕСТ. (ТАСС). КПВ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СРВ-гэй Национальна суглаанай саг үргэлжын комитедэй түрүүлэгшэ Чыонг Тинь түрүүтэй СРВ-гэй Национальна суглаанай делегаци августын 6-да эндэ ерэбэ.

Вьетнамһаа ерэһэн айлшад Каменецкэ районой «Советская Белоруссия» колхоздо хүрэжэ, олон һалбаритай, ашаг үрэ ехэтэй энэ ажахын экономикотой танилсаһан байна. Делегациин гэшүүд колхозой полинууд дээгүүр ябажа хараа, түб буусадань хүрөө. Эдэнэр соёлой ордондо, хүн зоной ажаһуудал хангалгын предприятинуудта, хүдөөгэй ажалшадай гэрнүүдтэ хүрэжэ, эдэнэртэй хөөрэлдэһэн байгаа.

— Брестын хэрэмые баатарлигаар хамгаалагшадай алдар солоор бадарһан газарта гэшхэн буугаад байһандаа омогорхон баясажа байнабди, — гэжэ делегациин толгойлогшо Чыонг Тинь мэдүүлбэ. — Танай колхозой ажалшадтай уулзахые ехэтэ хүлеэгээ һэмди. Түйлаһан асари ехэ амжалтануудтнай бидэниие баясуулна. Имагтал социализм хүн зондо бүхы юумэ түхөөдэг, ажабайдалыень һайжаруулдаг, гүрэнэйнгөө хүсэ шадал бэхижүүлдэг юм гэжэ энэ үшөө дахин баталба.

Түсэбтэ табан жэлэй даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө, Агуу Ехэ Октябриин 60 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор уттахыч түлөө мүрысөөндэ шэнэ амжалтануудые түйлахыетнай хүсэнэбди. Мүнөө совет арад, тэрэ тоодо Танай колхозой ажалшад, СССР-эй шэнэ Конституциин проектые зүбшэн хэлсэжэ байна. Энэ документ политическэ онсо ехэ удха шанартай гээд тоолонобди. Совет хүнүүдтэ олгогдоһон асари ехэ эрхэнүүдые, эдэнэй уялгануудые тэрэ батадхана, ажабайдалай бүхы асуудалнуудаар совет арадай түйлаһан гайхамшагта амжалтануудые элирхэйлэн харуулна.

Энэ үдэртөө Вьетнамай делегациин гэшүүд Брестын баатар-хэрэмдэ, шанга байлдаануудай болоһон газарнуудта хүрэһэн байна. Хэрэмые хамгаалагшадай баатаршалгые мүнхэлһэн газарта венок табяад, минута соо дуугай байжа, баатар сэрэгшэдэй дурасхаалые ёһолон хүндэлбэ.

Вьетнамһаа ерэһэн айлшад заповедно-агнуурин ажахыда хүрэһэн байна.

Вьетнамай делегациие хаа хаанагүй аха дүүнэр мэтээр угтаа гэжэ делегациин толгойлогшын орлогшо, КПВ-гэй ЦК-гай гэшүүн, СРВ-гэй Национальна суглаанай саг үргэлжын комитедэй түрүүлэгшын орлогшо Фан Ван Данг мэдүүлбэ. Манай делегациин гэшүүд, Вьетнамай бүхы арадтал адли, вьетнам-совет хани барисаае улам гүнзэгырүүлэн хүгжөөхын тула хододоо оролдохо байча гэжэ тэрэ хэлээ.

СССР-эй КОНСТИТУЦИИН ПРОЕКТ

БҮГЭДЭ АРАДАЙ ЗҮБШЭН ХЭЛСЭЛГЭ

АЛТАН ХУУЛИИН hАЙХАНДА

ДҮШЭН ЖЭЛЭЙ саана, 1936 ондо, СССР-эй Конституциин проектын гарахада, бүгэдэ арадай үргэн дэлгэр зүбшэн хэлсэлгэндэ хабаадалсаhан золтойб.

Тиихэдэ арбан юhэдэхи наhандаа ябааб: Эхэ hайхан Совет оронойнгоо эзэн суутай болоhон эрхэтэн түмэнэй зэргэдэ багтаад ябаhан, ушар мэдэхэ, улас түрын асуудалнуудые удхалха болоод ябаhан байгааб.

Октябриин революциин хоридохи жэлэй ойн урдахана, 1936 ондо, олоной зүбшэн хэлсэhэнэй удаа баталагдаhан шэнэ Конституци манай орон дотор социализмын агууехэ туйлалтануудые алтан үзэгүүдээр батадхажа, мүндэлhэн үдэрhөөнь хойшо бүхы совет арадай, мүн буряад арад түмэнэй аман зохёол соо аялга дуунууд боложо, оньhон үгэнүүд боложо ороhон. Буряадай арадай үльгэршэдэй, уран зохёолшодой найруулгануудай угалза сасагууд боложо гараhан байха юм. Ушар юуб гэхэдэ, энэ Үндэhэн хуулиин алтан бүлэгүүд соо газар юртэмсэ дээрэхи анха түрүүшын ажалшадай гүрэн түрэ хадаа эрхэтэн бүгэдынгөө ажал хэхэ эрхэ, эрдэм hураха эрхэ, амарха эрхэ, үндэр наhандаа тэдхэгдэхэ эрхэ бүхы дэлхэйн үмэнэ анха түрүүн соносхоhон байна. Эгээл энэ хадаа совет хүн бүхэнэй зүрхэ сэдьхэл соо омогой ехэ омогорхол, бахардама ехэ баяр түрүүлээ бэлэй.

Иигэжэ жабхаланта дуугаа ханхинуулан шэнэ Конституцияа угтаhан совет арадай үндэр дуун соогуур, мүн манай буряад арадай дуунай аялга соностодог байгаа:

Бүрэнхы маные hэтэлээшэ
Бүргэдэй ниндэлгэ
угтанамди,
Нарандаа зониие
хүтэлөөшэ
Ленин багшаяа
магтанамди.
Ажалшан олондоо
сасарааша
Алтанхан хуулияа
угтанамди,
Арадтаа жаргал
асарааша
Ленинскэ партияа
магтанамди...

Тиин Буряад поэдүүдэй шүлэг дуунууд совет Конституциие магтаhан зохёолнууд удаа дараалан hайлан гараба. Ахамад зохёолшо Хоца Намсараев («Алтанхан туяагаар» болон бусад олон шүлэгүүд), поэдүүд — Бавасан Абидуев («Манай герб»), Жамсо Тумунов («Маляша үбгэнэй юрөөл»), Цокто Номтоев («Мандаба»), Дольён Мадасон («Уужам таланууд дээгүүр...») болон бусад Конституциие магтаhан зохёолнуудые хойно хойноhоонь байгуулба. Тэдэнэй долгилуулhан уран үгын мүрэн дээрэ намайешье үлгыдэhэн нэгэ долгихон нютаг бүриин нуур голнуудаар бии hэн гэжэ мүнөө омогорхохо байнаб:

...Алтанхан Хуулиин
hайханда
Арадайм дуунууд
долгёогой.
Ажаллаха эрхын hайханда
Бидэнэй зүрхэн
солгётоой...

МАНАЙ Совет ороной ажабайдалда hүүлэй дүшэн жэл соо болоhон агууехэ хубилалтануудые СССР-эй шэнэ Конституциин проект соо өөhэдынгөө hүүринуудые батаар олонхой. Энээн тухай үнэн зүрхэнhөө hанамжануудые, мүн өөhэдынгөө дурадхалнуудые совет хүнүүд зүбшэн хэлсэлгэ дээрэ табина. Проектын тусхай бүлэг орон доторхи социалис соёл культурын хүгжэлтэ тухай гүрэнэй оролдодог ябадалда зорюулагдаба. Юуб гэхэдэ, социалис бүлгэмэй олониитэ зоной хүгжэлтэ соёл культурын ургалтатай хэзээ бүхэндэ нягта холбоотойгоор ябадаг байна бшуу. Тиимэ дээрэhээ литература болон искусство хадаа совет хүнүүдые үзэл сурталай, ажал хүдэлмэриин болон ёhо заншалай талаар хүмүүжүүлхэ, коммунизмын үедэ ажаhууха жаргаланта табилантай шэнэ совет хүниие болбосоруулха ябадалнуудта шухала үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй.

«Гүрэн хадаа обществын оюун бэлигэй үнэтэ бүтээлнүүдые сахин хамгаалха, саашаданькэ арьбадхаха тушаа, совет хүнүүдэй культурна хэмжээ дээшэлүүлгэдэ тэдэниие үргэнөөр хэрэглэхэ тушаа анхарна» — гэжэ Конституциин проект соо тодорхойлогдон хэлэгдэнхэй. Хүн тухай гүрэн түрын энэ гүн гүнзэгы анхаралые харюулхын хойноhоо, энэ асари шухала зорилгые бэелүүлэлсэхын хойноhоо манай буряад зохёолшод мүн лэ хубитаяа оруулалсана, оруулалсахашье байна. Уран зохёолшод уран шадабаряараа мүнөө үеын шухала шухала үзэгдэлнүүд болон хүгжэлтэнүүдые зураглан харуулха, арад зоной асари ехэ туйлалтануудай ушар удхые, тэдэниие яажа туйлаhые, совет хүнэй шэн баатаршалгые сэдьхэл бодолые үлэмжэ түгэсөөр, гүнзэгыгээр уудалан элирхэйлхэ гэжэ оролдоно. Мүнөө үеын байдалые зураглаhан Николай Дамдиновай, Дамба Жалсараевай, Мэлс Самбуевай болон бусадай поэмэнүүд, Цырен Галановай, Доржи Эрдынеевэй болон бусадай романууд, повестьнууд, hүүлэй үеын бусад олон томо томо зохёолнууд энээндэ баримта боложо үгэнэ. Гадна арад зоной дунда: өөhэдынгөө hайн hайн зохёолнуудтай танилсуулха, зоной hанамжа, ажаглалта, дурадхалнуудые сэдьхэлдээ хадуужа, саашанхи зохёохы ажалдаа хэрэглэхэ. юрэ бэшээшэд уншаашад хоёрой хоорондохи нягта барисаа батадхаха талаар нилээд ехэ оролдолго гаргагдана. Уран зохёолшодой холбооной зохёол нэбтэрүүлгын бюрогой шугамаар гансахан энэ ойн жэлэй шарайда манай уран зохёолшод уншагшадтаяа нилээд олон уулзалгануудые хэhэн байна. Тиихэ зуураа гансал городууд, аймагай түбүүдээр бэшэ, республикынгаа эгээл заха хизаар нютагуудаар сүм ябаhан, колхоз, совхозуудай эгээл холын фермэ, отара, полевой стануудаар ябадаг байха юм. Мүн республикын хойто зүгэй дэбисхэр дээгүүр татагдаха Байгал-Амарай булад замай барилгашадта саг бүри ошожо, халуунаар золголдодог hайхан заншал тогтонхой, БАМ тухай буряад зохёолшодой томо захатануудшье бултайжа байнхай.

Эгээл эндэ зуун жэлдэ суурхаха байгуулга дээрэ «Товарищ» гэhэн омогто үгэ СССР Союзай арадуудай бүхы хэлэнүүд дээрэ хужар болон соностоно. Эгээл эндэ, бүхэсоюзна габшагай барилга дээрэ, ССР Союзай арбан табан союзна республиканудай, хорин автономито республиканудай үндэhэн яhатан гар гараа барилсан, амисхаал нэгэн ажаллана. Эгээл эндэ, коммунис үеын гайхамшагта барилга дээрэ, түс республиканууд бүхэнэй ажалшад тусхайта нэгэ город тосхон, станци гү, түмэр замай тусхайта нэгэ участок өөhэд өөhэдынгөө материалаар, өөhэд өөhэдынгөө хүсөөр бодхоохоёо тодорхойлон абанхай. Эгээл эндэ, Байгал-Амарай магистраль дээрэ, тэдэ бүгэдэ республиканудай, мүн Москва болон Ленинградай ажалшадай хани барисаан, шэрэм булад рельснүүд шэнгеэр шэрээгдэн гагнагдажа, бүхы Сибириин газар дэйдэ, мүн тайга, уhа мүрэнүүдые дулаасуулан жэгнэнэ.

СССР-эй шэнэ Конституци — манай ажабайдалай үндэhэн хуули — Агууехэ Октябриин социалис революциин жаран жэлэй жаргалай хара дээрэ баталагдахань гэжэ бидэ омогорхонобди. Агуу Октябриин аялгын дэлдэhэнhээ хойшо үнгэрhэн энэ жаран жэл соо совет арадай туйлаhан гайхамшагта ехэ илалтанууд олон. Тэдэнэй дунда: арадуудай аха дүүгэй хани барисаан, шуhа мяханай холбоон — гол нэгэн hуури эзэлнэ.

Ашата Ленинэй партиин шэрээн хатуужуулhан арадуудай хани барисаан хадаа совет Эхэ ороной хүсэн шадалай, тэрэнэй алдар солын хэтэ заяанда мүнхэ аршаан булаг мүн. СССР-эй нацинууд болон бүхы яhатан арадуудай мүнөө хамтаран үелэн, ураг саданар болонсон ажалаа ябуулдаг болоhон, али али талаарнь тэгшэ эрхэтэйгээр болбосордог болоhон, соёл культурануудаа, оюун бэлигээ, уран мэргээ, гурим заншалаа сугтаа, нэгэн hаналаар баяжуулан, социалис удхатайгаар хүгжөөдэг болоhон эдэ бүхы ябадал хадаа орон дотор социализмын дабан гараhан айхабтар үндэр, айхабтар hайхан Тэнгэри Уула мүн. Социалис общество дотор олон үндэhэ яhатанай нэгэдэлэй, тэдэнэй хэлэ бэшэгэй дүримэй политикын В. И. Ленинэй табиhан гол хараа шугамые Коммунис парти шууд баримталан бэелүүлжэ ерээ.

Энэ ушарые манай Буряадай хүрьhэн дээрэ абаад харахада, ямар баян үрэ жэмэс үгөө гээшэб, ямар гоё сэсэг намаа надхуулаа гээшэб!

Үхибүүдээ hургаха, мүн ехэ наhатанииешье уншажа, бэшэжэ hургахын тулада, түбхын түрүүн олон ниитэдэ ойлгосотой үзэг бэшэг бии болгохо шухала байгаа. Урдань яряанай буряад хэлэнhээ холо, хуушан монгол үзэгөөр «Аа, баа, хаа...» гэжэ үзэглэн эхилдэг, дээрэhээ доошонь мүрлэн хотиг-ядаг таталуулдаг байhанаа, хорёод оной hүүлээр латиин алфавидта орожо, үзэг бэшэгээр яhала нугархай, яряанай аялгатай болгоhон байнабди. Энэ ушар үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадалые усадхаха хэрэгтэ нилээд ехэ түлхисэ боложо үгэhэн байгаа.

Мүнөө буряад зон Ленин багшын гүн гүнзэгы hүдарнуудые, ородой, СССР-эй олонациональна арадуудай болон дэлхэйн классигуудай, ондоо үеын оюун бэлигтэнэй уран зохёолнуудые үндэhэн хэлэн дээрээ паадгүй уншана, өөhэдөө оршуулна. Тиихэдэ буряад зохёолшодой эрхим романууд, повестьнууд, поэмэнүүд, пьесэнүүд ород дээрэ, ородhоо дам бусад бүхы хэлэнүүд дээрэ оршуулагдажа хаа хаанагүй элидэ гарана.

Советскэ Союзай бүхы үндэhэ яhатанай уран зохёолшод бэе бэеэ ойлголсохоhоо гадна, өөhэд өөhэдынгөө үндэhэн зохёолые хүгжөөжэ, социалис реализмын зам дээрэ бата бэхеэр гаража ерээ. Энээниие гэршэлhэн хэдэн баримтануудые өөрынгөө бэеэр үзэhэн хадаа дурдаха дуран хүрэнэ. 1939 ондо армян арадай агууехэ үльгэрэй далай — «Давид Сасунскиин» мүндэлhэнhээ хойшо 1000 жэлэй ойе бүхы Совет орон үргэнөөр тэмдэглэhэн юм. Августын hүүл — сентябриин эхээр, нарата Армениин үрэ жэмэсүүдэй түлэг болбосоржо байха сагта, Москвагай Совет ороной хизаар бүхэнэй уран зохёолшод сорсолон hуулгаhан тусхай поезд Кавказ тээшэ шуумайба. Мянгаад жэлэй түүхэтэй Ереван хотодо бужа, вокзал дээрэнь боhоон угтамжын олон мянганай митингдэ манай ороной олон яhатан ородоор амаршалба. Удаань тэдэнэй ехэ театр соо болоhон СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной баярай нүүдэл Пленум дээрэ яhатан бүриин хэлэнүүд дээрэ армян арадай мүхэшэгүй «Давид Сасунский» ханхинаба, тиихэдэ армянгууд өөhэдынгөө агуу үльгэрые буряад хэлэн дээрэ түрүүшынхиеэ шагнаhан байжа болоо. Би тиихэдэ ородой алдарта совет зохёолшод А. А. Фадеев, А. Н. Толстой, О. Форш, М. А. Шолохов болон бусад олонтой, мүн суута армян Австик Исаакян, украин Павло Тычина, азербайджан Самед Вургун, грузин Гамсахурдиа, белорус Янка Купала, казах Мухтар Ауэзов, молдаван Емельян Буков, таджик Мирзо Турсун-заде, туркмен Берды Кербабаев, киргиз Аалы Токомбаев, узбек Гафур Гулям, башкир Сафи Кудаш болон бусад олон солото зохёолшодтой анха танилсаhан байгааб. Жэгтэй гоё саг hэн, жэгтэй hайхан орон hэн, жэгтэй хүнүүд hэн! Тэдэ бүгэдэнэй гар гараа барилсаад, Армениин түб сэсэрлиг соо, ёохор хатарhандли, дуулалдан ябахыень харахада жэгтэй гоё, досоо доhолмо бэлэй hэн даа.

Удаадахи 1940 ондо Москвада СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной национальна литературануудай таhаг бүхы автономито республиканудай зохёолшодой хоёр hарын семинар-зүблөө эмхидхэhэн юм. Тэрээндэ хорёод яhатанай зохёолшод, тэдэнэй дунда Хоца Намсараев бидэ хоёр хабаадалсажа, элитэ ород зохёолшо Леонид Соболевой хүтэлбэри доро социалис реализмын эхин шатые гараhан байхабди. Тиихэдэ хальмаг Давид Кугультинов, башкир Мустай Карим, аварец Расул Гамзатов, яхад Семен Элляй, хальмаг Баатар Басангов, коми Николай Петров, мари Миклай Казаков, кумык Юсуп Хаппалаев болон мүнөө үедэ элитэ болоhон олон поэдүүдтэй ойро дүтын анда нүхэд бололсоо бэлэйбди.

Арадуудай холбооной
найдамтай тулгуурн —
Аба түрэл Оромнай,
алдаршыш!
Хамаг зоной хүсэн —
Ленин багшын парти.
Коммунизмын илалтада
хүтэлыш!

Совет Социалис Республиканудай Союзай үлгы дуун — Гимн шэнэ Конституци баталалганаар шэнэлэгдэн, хоёр зуун жаран миллион совет хүнүүдэй сууряан хоолойгоор зуугаад гаран үндэhэтэн яhатанай хэлэнүүд дээрэ зэдэлжэ, бүхы дэлхэйн бүмбэрсэгые доholуулна.

Сүлөөтэ республиканудай
холбоое
Мүнхэлэн батадхаал
Агууехэ Русь.
Мандаг лэ зоной зоригоор
тогтоогдоhон
Манай хүсэн түгэс
Советскэ Союз!

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай илалта түгэсөөр хүсэлдэжэ байхада, сүлөөлэлтын арюун нангин байлдаануудай эхилжэ байхада, СССР-эй энэ шэнэ Гимн дэлхэй дээрэ нэрьеэ hэн.

Манай орон дотор, мүн бүхы дэлхэйн бүмбэрсэг дээрэ болоhон хамаг бүхы болбосоролто хубилалтанууд, манай омогорхолые үргэдхэhэн али бүхы гүнзэгы удхата дабалтанууд манай Конституцяар наратанхай, Ленинэй агуу партиин мэргэн хүтэлбэри доро туйлагданхай. Тиимэhээ бидэ коммунистнуудта, бүхы совет арадта манай зүрхэн дээрэ hиилэгдэhэн Үндэhэн хуулиин проект доторхи эдэ алтан мүрнүүд ямаршье зэдэмэнииhээ үнэтэй:

«Совет обществын хүтэлбэрилхы болоод шэглүүлхы хүсэниинь, тэрэнэй гүрэнэй, олониитын эмхинүүдэй политическэ ёhо гуримайнь үндэhэн хадаа Советскэ Союзай Коммунис парти мүн. КПСС хадаа арад зонойноо аша туhын түлөө оршоно, арад зондоо алба хэнэ».

Арад зонойноо... Арад зондоо... Совет арадай аша туhада бүхы анхаралаа табидаг Ленинэй байгуулhан Коммунис парти тухай энээнhээ үлүү тодоор хэлэхэ аргагүй. Арад зоной нэгэхэн туhа, арад зондоо амин голоороо албанаа дүүргэдэг парти тухай манай үлгы дуун — Гимн омогтойгоор дуулагдана.

Цэдэн ГАЛСАНОВ.

○

ЗУНАЙ ЗУЛГЫ НОГООН ДЭЭРЭ

Алар бүри хабарhаа эхилжэ hарьдагай бэлшээридэ hүрэг тугалтай үнеэдые абаашажа зунаhаар ехэ бэлдэхэ хэhэн Ахын аймагай «Улаан-Аха» колхозой үхэршэн Владимир Лопсонович Урбаев даажа абаhан ажалдаа нилээд дүршэнхэй юм. Мүнөө энэ нүхэрнай Хам-Модо гэжэ hарьдагай бэлшээридэ тугалтай 170 үнеэ гэр бүлөөрөө харуулжа байна. Тэрэ холын hарьдагта ажаллажа байhан Владимир Урбаев үхэр бүхэнэйнгөө шэгнүүр гэртэйгөөр нэмээжэ, аймаг дотор дэлгэрhэн мүрысөөндэ эрхимлэжэ гараhан юм. Харин эдэ үдэрнүүдтэ Владимир Лопсонович Урбаев даажа абаhан малаа бүри hайнаар таргалуулхын тула шадамар бэрхээр мапана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: үхэршэн В. Урбаев.

Д. ДУГАРОВАЙ фото.

○

Үүсхэл гаргаhан ажахыда

БЭРХЭТЭЙШЬЕ hААНЬ, БЭЕЛҮҮЛХЭБДИ

Энэ жэлдэ зун-намарай үедэ хонидые олоор шахан, бэлшээн тарғалуулха гэhэн манай совхозойхидой үүсхэлэй хэблэлдэ толилогдоhонhоонь хойшо hара үлүүтэй саг үнгэрбэ. Тэрэ гэhэнhээ хойшо үнгэрhэн үе соо совхоздо ямар юумэн хэгдээ гээшэб гэжэ хэдэн үгэ хэлэхэ ушартай болоно.

Июль hарада айхабтар ехэ ган гасуур, халуун хуурай уларилтай үе тохёолдожо, хонидые шахан тарғалуулха хэрэгтэмнай бага бэшэ бэрхэшээл ушаруулаа. Нэгэдэхеэр, бидэ бүри июль hарahaa эхилэн, хонидые, илангаяа жэжэ хурьгадые илгаад, таряа талха, сабшаhан ногоо эдюулжэ шахаха зорилготой байгаабди. Теэд, зунай ган гасуурта дайрагдажа, хабар эртэ тариhан ногоон ургамалнай ёhоор ургаагүй. Тиимэhээ урид хараалhанhaa үсөөншэг, түрүүшын ээлжээндэ 1000 гаран хурьгадые байлгаад, эдеэлүүлжэ захалаабди. Хоёрдохёор, ган гасуурта бэлшээриин ногооной мууда hан дээрэhээнь июнь, июль hарануудта хониднай шэгнүүрээ hанаhанда хүрэмөөр нэмээгээгүй.

Тиибэ-яабашье урид хараалhанайнгаа ёhоор нюлиин тэнгhээ хойшо 1200 түлгэ, эрье хонидые хаагаад шахажа эхилээ hэмди. Нигээд август соо үшөө 2 мянган хонид шахалганда табигдаха юм.

Мүнөө шахалганда байhан эрэ түлгэнүүд тус тустаа 32 килограмм татана. Тэдэниие ахалагша хонишон Дашинима Гомбоцыренович Цыдыпов түрүүтэй 4 хүн харууhалдаг. Уужам ехэ hарабшатай байра соонь хоёр ханаарнь кормушканууд түхеэрэгдэнхэй, мүн уhа хэхэ хобоонууд табяатай. Байрын дорохи оёорынь hэрхигэрээр хэгдэнхэй. Тиимэhээ тэрэнь ходо хуурай, хонидой хэбтэхэдэ зохид байха болоно.

Үглөөгүүр эртэ шахамал хонидто талха тарьяанай зүйл, сабшаhан ногоон эдюулэгдээд, үдэ багта гаргагдажа, дүтын бэлшээридэ 3 час тухай адуулагдана. Үдэшэнь хонидоо бэлшээриhээ асараад, дахин талха таряа, сабшаhан ногоо үгэдэг юм. Хонин бүхэндэ үдэрэй 500 грамм талха, сабшаhан ногоо дуран соонь үгэнэбди.

Энэ жэлдэ мяханда тушаахаар 1000 хурьга илганхайбди. Тэдэнэй 500 толгой эрэ хурьгадыень заhангүйгөөр шахалганда табяабди. Юуб гэхэдэ, хурьган хусанууд түргэнөөр томо болохо, мяхажаха ёhотой ха юм. Тус тустаа 20 килограмм шэгнүүртэйгээр шахалганда табигдаhан хурьгад намар октябрь hара болотор адагынь 30 — 35 килограмм татахаар болгогдохо ёhотой. Тиихэдэ шахалганда байhан томо хонид намар баhал тус тустаа 40 — 42 килограммда хүргэгдэхэ зэргэтэй.

Мүнөө дээрээ эгээл бэрхэтэй юумэн гэхэдэ, шахамал хонидто сабшажа эдюулхээр таригдаhан горох, обёосой холисо үшөөл ёhоор урганагүй, августын тэн багтал сабшахаар болохо байна. Тиимэhээ шахамал хонид гол түлэб таряа талха эдеэд, ехэнхидээ бэлшээгдэнэ гээшэ. hаянай сабшалангай ногоо зөөжэ үгэдэг болообди.

Сагай уларилай хүшэр бэрхэтэй байдал тохёолдуулаашье hаань, бүхы арга боломжоёо хэрэглэн, байгша ондо зун-намарай үедэ бүхыдөө 5300 гаран хонидые шахан тарғалуулжа, хамта 2 мянган центнер эрхим шанартай хониной мяха гүрэндэ худалдаха гэhэн уялгаяа хайшаншье гээ hаань дүүргэхые оролдохобди. Сентябрь, октябрь hарануудта шахамал хонин бүхэниие 40 килограмм шэгнүүртэй, олонхииень эрхим тарган болгохын түлөө хонишоднай тэмсэхэ юм.

Д. БАТОМУНКУЕВ,
Хэжэнгын аймагай
Загаhатын совхозой
ахамад зоотехник.

СОВЕТ ОРОН ШЭНЭ hОНИН

ИПАТОВСКЫНХИДАЙ АРГААР

ТАЛЛИН. (ТАСС-ай корр.). Энэ зун Эстонидо харалган бүрхэг, бороо хуратай байгаа. Гэбэшье, «Сымерпалу» совхозой комбайнернууд гектар бүриhөө 40 центнер сишмээн хадажа абана.

Ажахыда ургаса хуряалга нэгэдхэгдэhэн бүлэгөөр ябуулагдана. Ипатовскынхидай жэшээгээр совхоздо бүлэг бүхэн, механизаторнууд хүн бүхэн өөр өөрын тодо даабаритай байна.

Таряашад ургаса хуряалгада hайнаар бэлдэбэ. Монсопорхые ороохо гэхэлтэй дортула бүхы комбайнууд hайнаар түхеэрэгдэнхэй.

Эстониин таряашад Агууехэ Октябриин 60 жэлэй ойн хүндэлэлдэ социалис мүрысөө дэлгэрүүлжэ, ойн баяр хүрэтэр 1,5 миллионhоо бага бэшэ тонно таряа хуряаха гэhэн зорилго урдаа табиhан байна. Республика иимэ үндэр баян ургаса хэзээдэшье ургуулаагүй юм.

ЖЭЛДЭЭ 10.472 КИЛОГРАММ...

ГАТЧИНА. (Ленинградай область). (ТАСС-ай корр.). «Лесное» гэжэ үүлтэртэ заводто түлжүүлэгдэhэн «Прачка» гэжэ үнеэн СССР-эй ВДНХ-да хара-эреэн үүлтэрэй үнеэд сооhоо чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Жэл соо тэрэ 10.472 килограмм hү үгэhэн байгаа. 11,5 тонно hү үгэhэн «Хазлена» гэжэ үнеэн выставкын шанда хүртэбэ.

Эдэ үнеэдэй ажалта түйлалтанууд хадаа Ленинградай эрдэмтэдэй хүтэлбэри доро малай үүлтэр hайжаруулгын эршэтэ хүдэлмэриин үрэ дүн болоно. Нёдондо жэл элита үүлтэрэй 600 үнеэдэй түг hүүрhөө 6330 килограмм hү hааhан байгаа.

Ашаг шэмэ сэхэтэй үнеэдые колхоз, совхозуудай олоор зорилго болоно. Эрдэмтэдэй дурадхаhан нарай тэт тужэгүүлхэ түрүү арга онол ажахыда нэбтэрүүлэгдэhэн байна. Түрүүшынхиеэ тугаллаhан гүнжадай шэгнүүр 530 килограммда хүрэнэ.

ХОЁР ЗУУДАХИ МИЛЛИАРД!

ЖИГУЛЕВСК. (Куйбышевска область). (ТАСС-ай корр.). Волго мүрэн дээрэхи В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ ГЭС ашаглалгада оруулагдаhанhаа хойшо 200-дахи миллиард киловатт-час электро энергиин уйлдбэрилбэ. Энэ гидроэлектростанциин түрүүшын агрегат 1955 ондо ажалдаа hүүл багта ток үгэжэ эхилээ hэн. Харин 1957 ондо проектээр хараалагдаhан хүсэндөө — 2,3 миллион киловатт — оролhон байна.

Волго мүрэн дээрэхи ГЭС барилга ороной эршэ хүсэ хүгжөөлгын шухала шата болоhон байна. Тэрэнэй барилга ашаглалгада тушаалгын дүй дүршэл бусад хүсэтэ гидростанцинуудые барилгада хэрэглэгдэнэ юм.

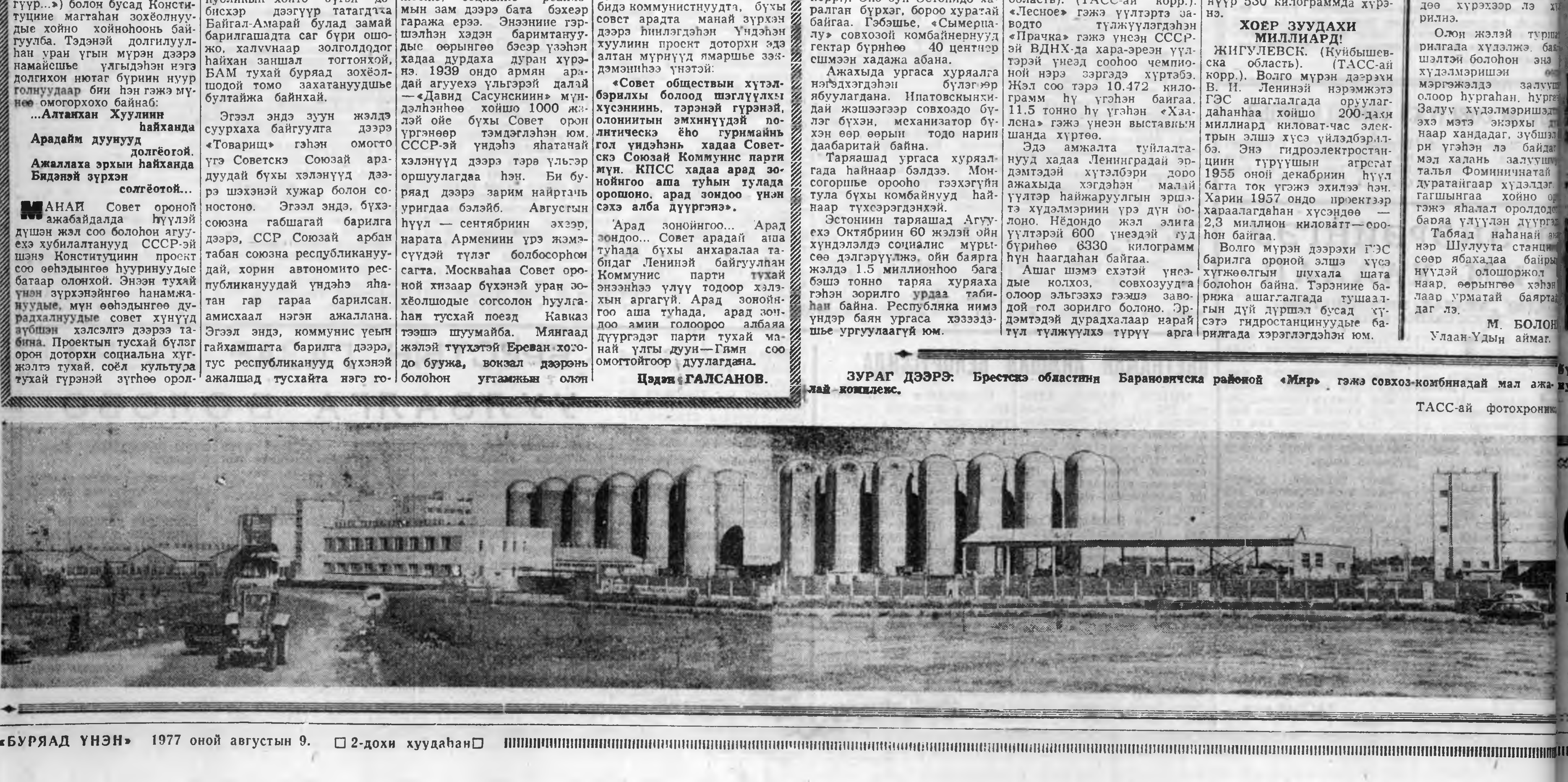

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Брестскэ областиин Барановичска районой «Мир» гэжэ совхоз-комбинадай мал ажахын комплекс.

ТАСС-ай фотохроник

ТАБАН Ж
ТҮРҮҮШ

БАРИЛГАШ

ЭХЭН

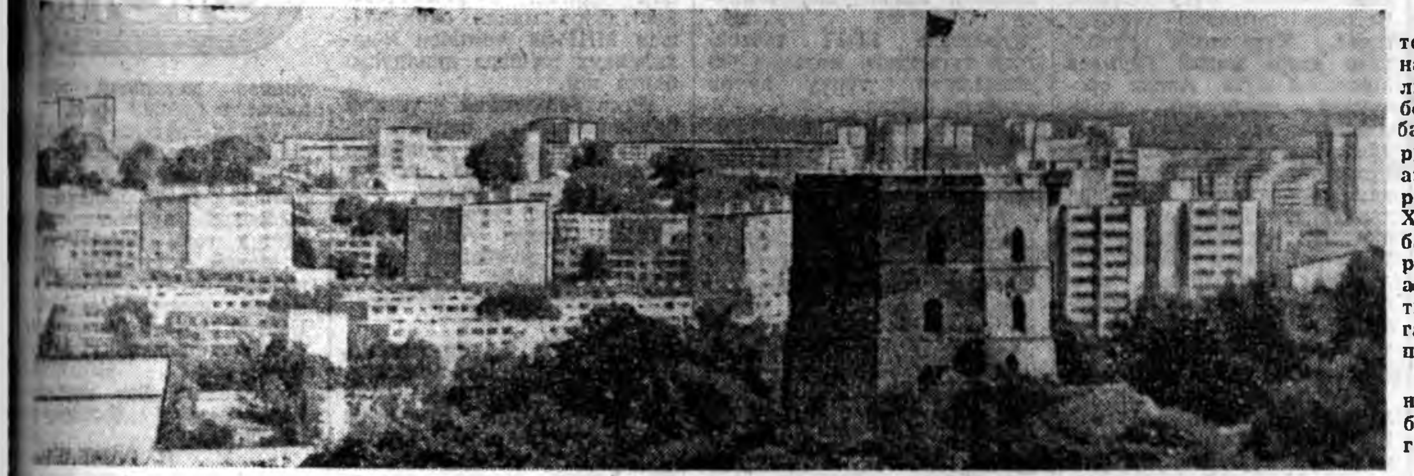

ВИЛЬНЮСЭЙ дахуул хотонууд — Жирмунай, Лаздинай, Каролинишкес, Виршулишкес үргэнөөр мэдээжэ болонхой. Оршон тойронхи байгаалиин онсо шэнжые тааруу зохидоор хараада абажа, ажаһуудалай ба соёлой барилганууд хэгдэһэн байна. Хүн зондо тааруу зохидоор байгуулагдаһан эдэ хотонууд республикаһаа холо саагуур алдаршанхай. Жирмунай хотын проект зохёожо, барилга хэгшэд СССР-эй Гүрэнэй шанда хүртэһэн байха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Гедиминас хадын саана Жирмунайн байшан гэрнүүд толорон сагаарна.

ТАСС-ай фотохроника.

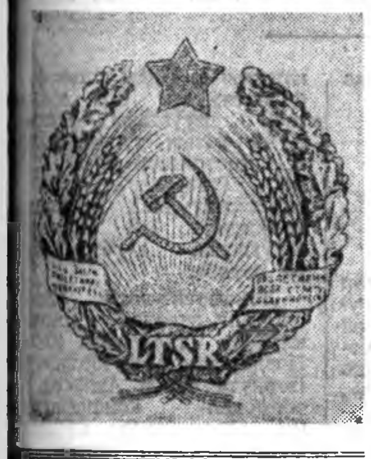

ЛИТВА АРАДАЙ ЖАРГАЛТА БАЙДАЛ

Нэгэ хүн тухай хөөрэхэ гээшэ юрын хэрэг бэшэ. өөр бүхэли арадай хуби ан тухай хөөрэхэнь бүри орёо хүшэр юм даа. Түрэл хизаар агайнгаа түхэл ша Совет Литвагай иалис ажабайдалай хүсэ сохидолые хайшан гэжэ руулалтайб! Аха дүү арадай эбтэй эстэй ниитэ эн бүлэ соо хүгжэн даб жа ябаһан республикын алхамуудые ой ухаан оруулан, тэрэнэй түүхын эл толотомо хуудаһануу иранаб.

уушанай байдалые до гожо, хүсэтэ дорюун ряагаараа Литвада хүрэ «Аврорын» нэерээнһээ лхэ хэрэгтэй байһаниинь тэ. 1918 оной декабрь ада Вильнюстэ Совет засаг соносхогдоо һэн. Литва Совет Республикын бэеэ һан байдалтай болоһые эрһэн тухай декредтэ И. Ленин гараа табяа һэн. волюциин агууехэ вождь лтаарнь Литвагай хүдэл ришэдые, таряашадые ха унаар амаршалһан байгаа.

алуу гүрэнэй түрүүшын амууд бата найдамтай зо бадаруулма байгаа бшуу. вагай Саг зуурын революционно хүдэлмэришэн-та шанай правительствын ройлогшю, революционно лөөнэй элитэ мэдээжэ ал ябуулагша В. Мицкя юс-Капсукасай гараа та ан түүхэтэ декредүүдые алшад үүсхэл эдэбхи ехэ гээр угтаа һэн. Гэбэшье уу республика дээгүүр эн хара үүлэн баглайрба. твагай буржуази, польско легионернүүд баруунай гүрэнүүдэй үргэн дэмжэлгээр Соведүүдтэ эсэргүү добтолго хэжэ захалба. Вильнюсэй үйлсэнүүд хүнэй шуһаар будагдаба. Литвагай хүдэлмэришэд болон таряашад шэн габьяатайгаар тэмсээшье haa, ээрхэн булимтарагшадай ехэ хүсэнүүдэй урда тэсэбгүй. Эдэ болон саашанхи жэлнүүдтэ арад зоной зол жаргалай түлөө тэмсэһэн Литвагай үнэн сэхэ, эрэлхэг хүбүүд буржуазна алууршадай баатарай үхэлөөр унаһан байна. 1926 оной фашис урбалгын үедэ хосорон һалаһан нугаршагүй революционернүүд К. Пожеле, Ю. Грейфенбергерис, К. Гедригис, Р. Чарнас болон бусадай нэрэнүүд олон үеын хүнүүдэй дурасхаалда хэтэдээ үлэхэл.

Хүнүүд Зүүн тээшээ — Соведүүдэй орон тээшэ этигэл найдабаритайгаар харадаг һэн. Нюуса байдалда ороһон Литвагай Коммунис парти Совет засагые һэргээн байгуулхын түлөө тэмсэлдэ ажалшадые эрэлхэг зоригтойгоор бэлдэдэг байгаа.

Энэ тэмсэл түүхэтэ 1940 ондо амжалта түгэсөөр дүүрээ һэн. Советскэ Союзай арадуудай туһаламжаар Литвагай ажалшад фашис диктатурые унагаажа, оронойнгоо бүрин эрхэтэ эзэд болоһон байна. Арадай сейм 1940 оной июлиин 21-дэ Литвае Совет Социалис Республика болгон соносхоһон байгаа. Тэрэнэй СССР-эй бүридэлдэ ороһон тухай деклараци мүн лэ тиихэдэ абтаа һэн. Августын 3-да Совет Литва агууехэ социалис бүлын бүрин эрхэтэ гэшүүн болоһон юм.

Гэбэшье амгалан тайбан, зохёон байгуулхы ажабайдал удаан үргэлжэлбэгүй. 1941 оной зун Совет Литвагай ажалшад бүхы совет арадуудтай ээм ээмээ ниилүүлэн жагсажа, гитлеровскэ булимтарагшадта эсэргүү нангин дайнда болоо һэн.

Аха дүү Совет республикануудай сэрэгшэд-сүлөөлэгшэдэй баатаршалгые, өөһэдынгөө геройнууд М. Мельникайте, В. Яценявичюс, Л. Адомаускас болон бусад олон мянган хүнүүдэй гэрэлтэ һайхан нэрэнүүдые манай арад хэзээдэшье мартахагүйл. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда адхарһан шуһан манай арадуудай хани барисаае хэтын хэтэдэ бэхижүүлээ.

Республикада фашистнуудай тохёолдуулһан һандарал һүйдхэлнүүдэй айхабтар ехэ байһыень дүүрэнээр харуулха үгэшье олдохогүй байна. Эдэнэр манай арадые үндэһөөрнь үгы хэхые һанаашалжа, географическа карта дээрэһээ Литва гэһэн нэрые зуража хаяһан байгаа бшуу. Манай хүсэн түгэс Соведүүдэй ороной бүхы арадууд, нэн түрүүн агууехэ ород арад гараа һарбайжа, туһаламжа үзүүлээ. Аха дүү ёһоной энэ туһаламжа, хүдэлмэришэд, таряашад болон интеллигенциин ажалай үүсхэл эдэбхи дайнай һүрөөтэ ехэ шархануудые түргөөр эдэгээжэ, һандаргагдаһан ажахыгаа һэргээхэ арга олгоһон байха юм.

Социалис байгуулалтын булюу һайн байһанай ашаар манайда богонихон болзор соо хүсэн түгэс промышленность байгуулагдаа. Мүнөө республика доторнай металл отолдог станогууд, электро-гагналгын техникэ, хүдөө ажахын машинанууд, телевизорнүүд, холодильнигууд бүтээгдэнэ, электронико ба радиотехникэ, прибор-бүтээлгэ болон хими хүгжөөгдэнэ. 1940 онойхитой гэхэ гү, али Советскэ Союзай бүридэлдэ Литвагай ороһон үеынхитэй сасуулбал, бүхы промышленна продукци үйлэдбэрилгын хэмжээн 49 шахуу дахинаар ургаһан байна. Мүнөө Литвагай ССР-эй бүхы предприятинууд дайнай урда тээхи жэл соо гаргадаг продукцияа ойродоол 8 үдэрэй туршада бүтээнэ!

Аха дүү арадуудай али бүхы харилсаа холбооной, туһалалсалгын үрэ дүнгүүд эдэ амжалтануудта элеэр харагдана. Нэгэ жэшээ харуулая. В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Литвагай ГРЭС-тэ Акмянска цементын заводто, Кедайн химиин комбинадта, Каунасай хэмэл утаһанай заводто, Клайпедын «Балтия» гэжэ судна бүтээлгын заводто, мүн Литвагай арадай ажахын мүнөөнэй байдалые элирхэйлэн харуулһан бусад предприятинуудта бүхы союзна республикануудай 300 шахуу предприяти түхеэрэлгэнүүдые эльгээһэн байгаа. Ээлжээндээ республикын ажалшад станогууд болон түхеэрэлгэнүүдые, түүхэй эд болон материалнуудые эльгээжэ, союзна республикануудай экономико хүгжөөлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Эртэ урдын Вильнюсэй эгээл үндэр газар болохо Гедиминас хадын оройдо гараха дуратай хүм. Тэндэһээ хото альган дээрэ байһан шэнгеэр харагдадаг. Манай ниислэл хотын гоё һайхан шэнэ район — Лаздинай огторгой өөдэ дүүлин ниидэжэ ябаһан сагаан далитай хун шубуун шэнгеэр үзэгдэдэг. Энээниие түсэблэн бариһан архитекторнүүд, барилгашад Ленинскэ шанда хүртэнхэй.

Эртэ урдын Вильнюс хото шэнэ барилгануудаараа улам үзэсхэлэн гоё һайхан, залуу боложо байна! Клайпеда урган хүгжэнэ, Шяуляй ба Паневежисэй промышленна хүсэн ургана.

Бүхы баярта хубилалтануудые тооложо барахагүйш. Баруунай оронууд руу зугадан талиинһан литовско бүлэг националистнууд коммунизм тээшэ найдамтайгаар дабшажа ябаһан литва арадай түйлалтануудые бузарлаха, баһамжалан доро дараха гэжэ оролдоно.

Совет засаг таряашадай байдалые үндэһөөрнь хубилгаа. Хүдөө ажахые эрхилхэ социалис ёһо гурим манай таряашадай зүрхэ сэдьхэлдэ һайшаагдаа. Газар таряаламнай мүнөө 1940 онойхиһоо 2,1 дахин үлүү ехэ продукци үгэнэ. Сагай уларилай хэды таарамжагүй байгаашье һаань, түсэбтэ юһэдэхи табан жэлдэ дунда зэргээр гектар бүриһөө 23 центнер орооһон хуряагдаһан юм. 1976 ондо эгээл үндэр баян ургаса ургуулагдан абтаа — 29,4 центнер!

Мал ажалай комплекснуудые, оньһожоруулагдамал фермэнүүдые жэшээ болгон абажа харахада болоно. Эдэнэр мүнөөнэй фабриканууд шэнги юм. Эдлүүриин 100 га бүхэндэ дунда зэргээр 123 центнер мяхан (үүсэлэгдэһэн), 773 центнер һүн үйлэдбэрилэгдэн абтана.

Хүдөө нютагай түхэл шарай танигдашагүй болотороо хубилаа. Шэнэ һуурин тосхонууд урган бодоо. Архитектурна эрхим һайн шидхэбэри хэһэнэйнь түлөө Укмергскэ районой «Леонполис» совхозой Дайнава тосхоной проект табигшадта СССР-эй Гүрэнэй шан олгогдоһон байгаа.

Совет байгуулалта хүн зоной соёл культура, гэгээрэл һалбаруулан хүгжөөхэ талаар үргэн ехэ хараа түсэбүүдые нээһэн байна. Литвада үндэр мэргэжэлтэй кадрнууд урган гараа. 12 дээдэ һургуулида 65 мянга гаран гэхэ гү, али 1940 онойхиһоо 11 дахин олон хүн һурана. 1966 онһоо 1975 он болотор дээдэ ба тусхай дунда һургуулитай мэргэжэлтэдэй тоо 2,2 дахинаар олошорбо. Арадай ажахын гурбадахи хүдэлмэрилэгшэ бүхэн дээдэ, дүүрэн бэшэ дээдэ гү, али дунда һургуулитай байна.

Соёлой ажабайдалай һалбари бүхэндэ ехэ амжалтанууд түйлагдаа. Энэ талаар уран зураг, скульптура, хүгжэм, театр, кино болон арадай уран бэлигые жэшээ болгон харуулмаар.

Манай литературын хурдан түргэн хүгжэлтын гэршэнэр боложо байнабди. Литовско прозаигуудай, поэдүүдэй эрхим һайн номууд олон миллион хүнүүдтэ хүрэнэ. И. Авижюс, Э. Межелайтис, Ю. Балтушис, В. Бубнис, Ю. Марцинкявичюс болон бусадай зохёолнууд олоной магтаал һайшаалда хүртэнэ.

Мүнөө Литвагай ажалшад КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь сэхэ шууд бэелүүлэн Октябриин 60 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтахые шармайн оролдожо байна.

Ю. НЕКРОШЮС.

Вильнюс.

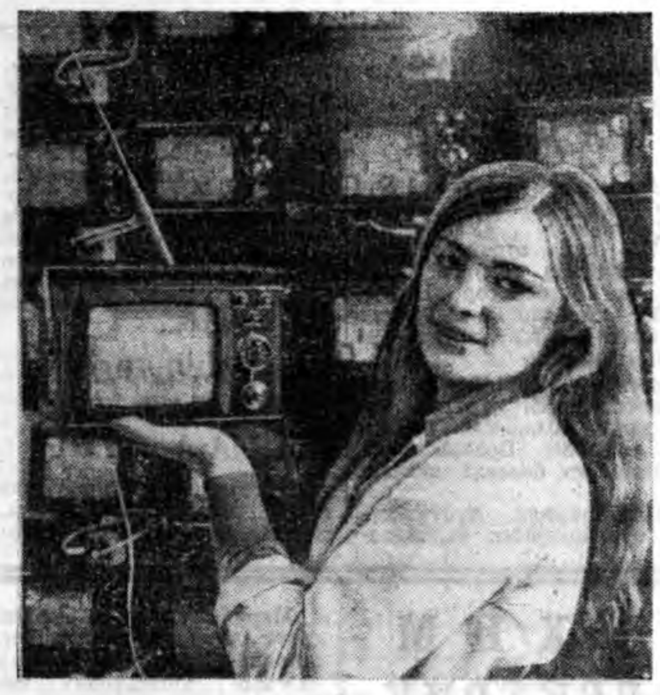

КАУНАСАЙ радиозаводой бүтээн гаргаһан продукци манай орон дотор үргэнөөр алдаршахаһаа гадна, дэлхэйн 17 гүрэндэ эльгээгдэдэг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хабсаргагша Валентина Куликовская «Шилялис-402 Д» түхэлэй бишыхан телевизорнүүдые харуулжа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

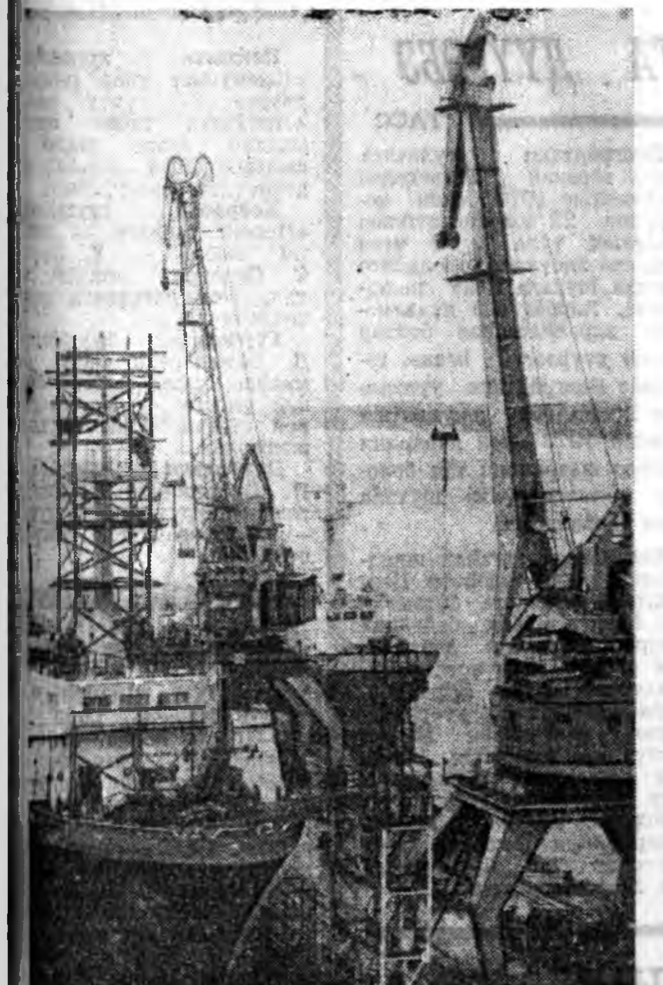

КЛАЙПЕДЫН судна бүтээлгын «Балтия» гэжэ завод бүтээн гаргаһан продукцияа — загаһа баридаг траулернүүдые оронойнгоо олон районуудта эльгээнэ.

Зураг дээрэ: судна бүтээлгын заводой причалда.

ТАСС-ай фотохронико.

ТОО, БАРИМТАНУУД

✦ Литва — тэгшэ газартай хизаар нютаг. Республикын газар дайда 65,2 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай. 2500 нуур, олон гол мүрэн тоологдоно. Эдэнэй дундаһаа мэлмэгэр хүхэ уһатай Неман мүрэн онсо һайхан юм.

✦ Литвагай ССР-тэ 3,3 миллион хүн ажаһуудаг. Республикын ниислэл Вильнюс хото 468 мянган хүн зонтой. Энэ хото эртэ урдын архитектураараа, шэнэ районуудаараа алдаршанхай. Ажахын ба соёлой байгуулалтада ехэ амжалтануудые түйлажа байһанайнгаа түлөө 1970 ондо Вильнюс хото Ленинэй орденоор шагнагдаа һэн.

✦ Литвагай предприятинуудай продукци дэлхэйн 85 орондо эльгээгдэдэг.

✦ 1940 онойхитой сасуулбал, республика дотор электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилгэ 114 дахин ехэдхэгдээ. Неман мүрэн дээрэ Каунасай ГЭС, Электренайда хүсэтэ ГРЭС баригданхай. Друкшяй нуурай эрьедэ Игналинска атомна электростанци баригдана.

✦ Литвагай хүдөө нютагай бүхы һууриин тосхонууд электрын элшэ хүсөөр хангагданхай.

✦ Литвагай ССР-тэ гэр байра олоор баригдана. Дайнай һүүлэй үедэ 30 миллион шахуу дүрбэлжэн метр байрын гэр баригдажа ашаглалгада оруулагдаба.

БАГША ТУХАЙ ХӨӨРӨӨН

БАГША... Табан үзэгтэй энээхэн үгын удха хэды гүнзэгыб! Үхибүүнэй үндын бодохоһоо хойшо багша хүн эхэ эсэгэтэйнь хамта гараа һарбайн үгэжэ, хүүгэдэй гарые ганзагада, хүлыень дүрөөдэ хүргэлсөөд, «эмниг мориндо» һуулгажа, ажабайдалай харгыда үдэшэнэ. Нимэ ехэ үүргэтэй хүнүүдэй нэгэн тухай хөөрэхэеэ һанаһаар үнинэйб. Тэрэ хадаа арба гаран жэл соо намтай сугтаа хүдэлһэн юрын, түб намдуу зантай багша Жигжитова Мария Галсановна. Тэрэмнай Түнхэнэй аймагай Жэмһэг нютагта түрэһэн юм. Хэрэнэй дунда һургуулиие 1953 ондо дүүргээд, багшын мэргэжэлдэ дурлаһанаа гэршэлжэ, Улаан-Үдын республиканска буряад һургуулиин 11-дэхи педклассту һурахаяа ороһон намтартай.

1954 ондо тэрэнээ амжалтатайгаар дүүргэжэ, багшын диплом гартаа абаад, түрэл һайхан Түнхэн нютагтаа багшалхаяа ерэбэ. Энэ үдэрһөө хойшо һургуули, хүүгэд М. Г. Жигжитовагай татаһаар таһаршагүй, матаһаар хухаршагүй нүхэдынь, амин голынь, агаарынь болобо. Үглөө бүри 8 саг 40 минутада бэеэр набтаршаг, энеэбхилһэн дабхаряатай нюдэтэй, мяхалиг сагаан шарайтай багша һургуулиин үүдые нээжэ ороод, ерэхэ хэшээлдээ бэлдэжэ эхилдэг. Үхибүүдшье шаг шууяан болоһоор сугларжа, багшатаяа эрдэмэй эхин булаг соо шунгажа эхилхэ.

«А» үзэг мэдэхэгүй үхибүүдые партада һуулгажа, һургуулиин журамтай нилээн тэсэбэритэйгээр багша танилсуулдаг.

Түрүүшын үдэр, түрүүшын хэшээл хүн бүхэндэ наһан соонь мартагдангүй үлэхэ зэргэтэй. Тэрэ үдэрые Мария Галсановна ялала һайнаар бэлдэжэ үнгэргэдэг. Түрүүшын үдэрэй бүхы юумэ һурагшадта һонирхолтой. Зариман — партада һуужа үзөөгүйшүүл — гайхаһан гэлыһэн нюдөөр багшаяа шэртэхэ. Багшань тэрэниинь таажа, үхибүүн бүхэнтэй эжы шэнгеэр, налархай зулгыгаар хөөрэлдэжэ, һуури оложо һуулгаха, бэедээ ойртуулан, толгойень эльбэхэ.

Тэрэ үдэрһөө эхилээд лэ, бүхы һанал сэдьхэлээ, гансахан зүрхэеэ 20—30 үхибүүдтэ хубаажа үгэн, юугээршье сэгнэшэгүй ажал хэжэ эхилдэг. Багша эсэнэгүй. Эсээб гэһэн багша — багша бэшэ. Мария Галсановна 23 жэлэй турша соо **эсээб, болоо** гэжэ хэлэхэеэ ой ухаандаа нэгэтэшье оруулаагүй, оруулхашьегүй.

Тэрэнэй нэгэшье хэшээл хии талаар үнгэрөөгүй, багша үнэн зүрхэнһөө үдэрһөө үдэртэ ажаллажал ябадаг. Мария Галсановна өөрынгөө коллектив соо, түрэлхидэй, һурагшадай дунда хүндэтэй.

Үнэн зүрхээ үгэжэ хүдэлһэнэй аша эли байдаг юм даа. Мария Галсановнагай һургажа гаргаһан үхибүүд ахамад классуудта ороходоо, 10-дахи классаа дүүргэтэрээ, ехэ һайн һурадаг, эдэбхитэй байдаг. Тиимэһээ тэрэнэй һургаһан классые ахамад классай багшанар хоорондоо буляалдадаг, баяртайгаар хүтэлбэрилэгшэнь болодог.

Мария Галсановна тиимэ һайн бэлэдхэлтэй һурагшадые ганса Толтойн дунда һургуулида 5 дахин эхин класс дүүргүүлээ. 23 жэлэй турша соо хүдэлхэдөө, Мария Галсановна нилээн ехэ дүршэлтэй болонхой. Тэрэ өөрөө ИУУ-да ходоодоо ошожо, мэргэжэлээ дээшэлүүлдэг, шэнэ номуудые уншажа байдаг зантай юм. Сүлөө сагаа хии гээдэггүй, хүндэшье, өөртөөшье туһатай ажал хэжэ ябадаг, олон зугаадашье дурагүй — нимэ багшал даа.

Дидактическа материалнуудые, хэшээлдэ хэрэгтэй болодог зүйлнүүдые ехэ олоор бэлдэнхэй. Тэрэнь класс соогоо гоёор ябталаатай, хадагалаатай байдаг. Класс соонь хододоо арюун сэбэр, ажал хэхэдэ аятай зохид.

Үхибүүдые һайнаар һургаха, тэдэниие коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ гээшэ багшын нангин эрмэлзэл. Минутаһаа минутада, часһаа часта, һараһаа һарада, жэлһээ жэлдэ энэ эрмэлзэл Мария Галсановнае урагшань хүтэлнэ. Зунайшье амаралтын сагта тэрэ эрмэлзэл өөрһөөнь һаладаггүй. Тэрэ амаралтынгаа үедэ календарна, хүмүүжүүлгын түсэбүүдые табидаг, тиихэдээ баһал мүнөөхи олон методическа литератураяа урдаа табижархёод, шагаажа һуудаг. Амаралтынгаа дүүрэмсээр, гүйсэдөөр табигдаһан түсэбүүдээ һургуулиингаа хүтэлбэрилэгшэдтэ асаржа тушааха. Жэлэй турша соо ямар һурагшатай яагаад хүдэлхэб гэжэ тодорхойгоор хүмүүжүүлгын түсэб соо хараалагдадаг. Мария Галсановнагай хэшээлнүүд ехэл бэлэдхэлтэйгээр, һонирхолтойгоор үнгэрдэг. Математикын хэшээлдэ ороод һууһада, 25 һурагшад сооһоо 13—14-ниинь даабаряа шамдуун дүүргэжэрхихэ, тиигэхэдэнь багша «нөөсэ» задачаяа, жэшээнүүдые тэдээндэ үгөөд, мохоошог үхибүүдтээ хамһалдаха. Юрэдөө, хэшээлэй үедэ хүн бүхэн сүлөөгүй, уураг тархияа хүдэлгэн, тоо бодохо.

Тэрэнэй заажа байһан һурагшадһаа хэншье хоёрдохи жэлээ үлэдэггүй. Юуб гэхэдэ, багша имагтал өөрөө оролдодог бэшэ, харин үхибүүдэй эхэ, эсэгэтэй тон ехэ ажал ябуулдаг, нягта холбоотой байдаг. Илангаяа муу бэетэй, гэртээ муу байдалтай үхибүүдтэ багша ехээр анхаралаа табина. Үбдэжэ олон хэшээл гээжэрхиһэн шабинартаяа тусхай хүдэлмэри хэдэг.

Илангаяа ород хэлэнэй хэшээлнүүд ехэ һонирхолтойгоор үнгэрдэг. Юун бэ гэхэдэ, Мария Галсановна методикоёо тон һайнаар мэдэнэ. 11-дэхи педклассто һурахадаа, Дмитрий Петрович Егоровто заалгажа, наһанай һургаал боломоор хэшээл гараһан юм. РСФСР-эй һургуулиин габьяата багша Д. П. Егоров гээшэмнай ород хэлэ болон тэрэнэй методикые тон һайн мэдэдэг хүн байһан шуу. Мария Галсановнагай шабинар тоодиһогүйгөөр ородоор хөөрэдэг, алдуугүйгөөр бэшэдэг. Элдэб зурагуудай удхаар, хараһан киногоор, уншаһан номоор зохёохы хүдэлмэри үхибүүдтэ ехээр хүүлэдэг. Жэшээлхэдэ, экскурси хүүлэһэнэй удаа ородшье, буряадшье хэлэн дээрэ хабар тухай найруулга бэшэгдэһэн байна. Олон һурагшад хэлэнэйнгээ баялигые, бодолойнгоо гүйсые тэрэ найруулга соогоо харуулжа шадаа. Мүн сээжээр рассказуудые зохёожо тэдэнэр һурадаг. Изложенинүүдые бэшүүлхэдээ, багша хүмүүжүүлгын удхатай текстнүүдые шэлэн абадаг. Ленинэй бага наһан, Ленинэй һургуулида һуража байһан тухай, мүн баһа габьяата хүнүүдэй намтарнуудһаа текстнүүд абтадаг.

Словарна хүдэлмэри ехэ гуримтайгаар хэгдэдэг юм. Ханын словарь хэшээлдэ хэрэглэнэ, тетрадяар хэһэн тусхай словарьнууд һурагшадта бии. Шүүһэтэй, шэмэтэй үгэнүүдые багша шабинартаа үгөөд, бишыхан найруулгахануудые бэшүүлдэг байна. Нимэ хүдэлмэри һурагшадта хүүлэхэдэ, хэлэниинь һураггүй баяжаха юм.

Аман хэлэ хүгжөөлгые багша шадамараар үнгэргэнэ. Поэзиин минутанууд, уншаһанаа хөөрэлгэ, уншаһан ном тухай тобшохон мэдээсэл, уран гоёор уншалгын конкурс, сюжетнэ зурагай удхаар хөөрэлдөөн гэхэ мэтын хүдэлмэри саг үргэлжэ хэгдэжэ байдаг.

Мария Галсановнагай үдэр бүхэниинь бэс бэеһээнь тад ондоогоор үнгэрдэг. Үсэгэлдэр хэһэн хэшээлынь мүнөөдэрэйхиһөө ондоо. Юундэб гэхэдэ, багша хэшээл бүхэндөө оролдосотойгоор бэлдэнэ ха юм даа. Хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ илангаяа ехээр Мария Галсановна анхарал табидаг. Һайндэр бүхэниие гүнзэгы удхатайгаар табигдаһан түсэбэй ёһоор үнгэргэдэг (сбор, конкурс, КВН, утреннигууд). Тэрэнһээ гадна нютагайнгаа түрүү суута хүнүүдтэй уулзалга үнгэргэдэг. Жэшээнь, 1977 оной февралиин 23-да эрэлхэг зоригой хэшээл хэхэдээ, фронтовик С. Н. Арименов гэгшые уриһан байна.

Хэшээлһээ гадуур ехэхэн лэ хүдэлмэри ябуулагдана. Номой далай соогуур аяншалга, байгаалида экскурси үнгэргэлгэ гэхэ мэтын багардашагүй олон юумэн хэгдэнэ.

Мария Галсановна номгон түбшэн зантай, хашхаржа, үхибүүдые хараажа байхыень 10 гаран жэл соо дуулаагүйб. Нэгэл зангаараа ябажал ябадаг. Зөөлэхэн энхэргэн зангаараа шабинартаа һайшаагдадаг. Хүүгэдынь эхэеэ хүлеэһэн дальбараанууд шэнгеэр, багшаа тойрошоод байдаг, үгышье һаа, хэшээлдээ һуугаа һаа, багшынгаа урдаһаа ехэл анхаралтайгаар хараад: «Юу хэлэхэнь бэ, юу хэхэнь бэ багшамнай?» — гэһэншүү гэтэшоод һуудаг.

Үхибүүн бүхэндэ бүхы предмет хүсэдөөр ойлгуулжа ябаха гээшэ Саяан хадын орой өөдэ абириһантай адли ха юм. Үхибүүн бүхэн багшынгаа энэ оролдосые мэдэрдэг, бултадаал һайн һурахаяа оролдодог.

— Багша хадаа үхибүүн бүхэндэ жэшээ боломоор хүниинь байха ёһотой, — гэжэ Мария Галсановна ходо хэлэдэг. Мария Галсановна тушаа муу үгэ хэн нэгэнэй хэлэхэнь манай нютагта дуулдаагүй. Зүрхэнэйнгөө халуун мэдэрэлые хүндэ, хүнэй хүүгэдтэ нэбтэрүүлэн ябадаг багшые хэн ойлгохогүйб?

Ажабайдалай хүшэр хүндые бага наһандаа гаталһан юм. Эхэ, эсэгэнь хүл дээрэнь табижа үрдингүй орхёод, наһа барашахадань, бишыхан Маша нилээн зобожо, эрдэм үзөө, һайхан мэргэжэлтэй болоо.

— Партидаа, Совет гүрэндөө тоншье баяртай ябанаб. Һургуулида һурахадам тохоногыем дүнгөө, интернат-һургуулиин үгы һаа, би багша боложо шадахагүй байгааб, — гэжэ Мария хөөрэдэг.

Өөрөө аяар 5 хүүгэдтэй. Бултадаа эрхимээр һургуулияа дүүргээд, саашаа дээдэ һургуулида һурадаг. 2 басагад — Нина Валя хоёр Шэтын мединститутда һурана. Володя — эгээ ахань — трактористэ болонхой. Жаргал Роза хоёр Толтойнгоо һургуулида һуража байна. Булта тэдэнэр һайн, һайн зантай хүүгэд. Бултадаа ажалша, нарин нягта, арюун сэбэртэ дуратайнууд, хэзээшье ямар хагүй юумэнһээ үсөөн. Энэмнай эхэ, эсэгын һургаал хэн даа. Мария Галсановнагай нүхэр Бато Жалсанович Бирбаев мүн лэ бэрхэ багша. Һайн хүмүүжүүлэгшэ юм.

С. СОТНИКОВА.

Түнхэнэй аймагай Толтойн дунда һургуулиин багша.

ХААНАШЬЕ ЯБАХАДАА ХҮНДЭТЭЙ

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай «Приятель — 77» гэжэ нэрлэгдэһэн барилгашадай отрядай гэшүүд һураха, ажал хэхэ, сүлөөтэй сагаа хүхюун сэнгэлигээр үнгэргэхэ хэмжээ ябуулгануудта адли тэгшээр хандажа ябадаг урагшаа һанаатай һурагшад юм. Мүнөө зунай үедэ эдэнэр Баргажанай аймагай Үүрэгэй дунда һургуулиин барилга дээрэ хүдэлжэ байхынгаа хажуугаар ажалшадай дунда ябуулагдадаг соёл гэгээрэлэй хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Эдэнэр хаанашье — һургуулиин барилга дээрэ гү, али совхозой ургасын ногоо түүхэдээ гү, ажалай үльгэр жэшээ харуулдагаараа нютагай залуушуулай дунда онсо шалгарна. Тиин эдэнэр сүлөө сагай гарахатайнь лэ зэргэ һүүлэй үеын дунда зорюулагдаһан лекци уншадаг, концерт табидаг заншалтай. Эндэ тус отрядай комиссар Вера Филипповнагай ударидахы үүргэ ябаһань тон ехэ.

Үүрэгэй соёлой байшангай хүдэлмэрилэгшэд студентнүүдтэ үбһэ хуряалгада хүдэлжэ байгашадта концерт харуулхыень гуйһан байгаа. Эдэнэр тэрэ дороо найман студент, соёлой байшангай хоёр хүнһөө бүридэһэн бүлэгтэйгөөр хойто тогуудта тэжээл бэлдэжэ байһан үбһэшэдтэ һайн программатай концерт табижа ерэһэн байна. Энэнь июлиин 25-да үнгэргэгдэһэн байгаа. Студентнүүдэй агитбригада хэдэн хоногой турша Баргажанай совхозой бүхы үбһэ хуряагшадай звенонуудта хүрэжэ, концерт наада харуулаа.

Нигэжэ студентнэр-барилгашад хаанашье ябахадаа хүндэтэй, ёһотой совет залуушуулай һайн шэнэ ёһо заншал, үүсхэл арад дунда дэмжэгдэнэ.

Совхозой хүдэлмэрилэгшэд эдэнэртэ ажал, һуралсалдань амжалта хүсөөд, сүлөө сагаа болохоор үбһэшэдтэ ерэхыень уриһан байна.

Манай корр.

Социалис оронуудаар

ШЭНЭ АВТО-ХАРГЫНУУД

ПРАГА. Социалис Чехословакида олон тоото авто-харгынууд мүнөө ниишэ тиишээ эсхэнэ. Прагые оронойнгоо индустриальна болон соёлой бусад түбүүдтэй, мүн хүршэ оронуудтай холбохын түлөө шэнэ, тааруу зохид авто-харгынууд олон тээшэнь татагдана.

Прага — Брно-Братислава гэһэн 350 километр утатай, оронной гол һудаһан-харгы хурдан түргэнөөр баригдажа байна. Баригдаад 53 километр утатай эдэхээтэй участогые ашаглалгада тушааба. Түсэбтэ табан жэлэй турша соо түс харгын барилга дээрэ бүхы ажал дүүргэгдэхэ хараатай.

АРАДАН ХИНАЛШАД АЖАЛДАА

ХАНОЙ. Хүхэ самсатай хүнүүд предприяти болон эмхи зургаануудай ажалдаар хүтэлбэрилэл һонирхолтой сар соо хөөрэлдэжэ байна. Вьетнамда һүүлэй жэлнүүдтэ түрэһэн арадай хиналтын органуудай саг үргэлжэ бэхижүүлэгдэжэ байһантай дашарамдуулан арадай хиналтые һайжаруулха ажалда ехэ анхарал хандуулагдана. Республикын гансал хойто зүгтэ 120 мянган хүнэй хиналтын группэ ажаллана. Тэдэнэй 7500 комисси хүдэлнэ.

ПРОМЫШЛЕННОСТЬ — ХҮДӨӨ АЖАХЫДА

БУХАРЕСТ. Румыниин полинууд дээрэ таряа хурааха халуун хаһын түлөө тэмсэл дундаа ябуулагдажа байһан эдэ үдэрнүүтэ ороной машина бүтээлгын заводуудай үүдээр таряашадай ажалые хүнгэдхэхэ хүдөө ажахын машинанууд гаргагдана.

Түсэбтэ табан жэлэй турша хүдөө ажахые тон шэнэ техникээр хангаха зорилго табигдаа. Хүдөө ажахыда 20 мянган трактор, олон ехэ машина, агрегат эльгээгдээ. Энэ жэлдэ нимэ продукциин хэдэн шэнэ зүйл үйлэдбэрилэгдэдэг болоһон байна.

Республикын хүдөө ажахые болон хүнгэн промышленностые СССР болон бусад социалис гүрэнүүдтэй нягта харилсаа холбоотойгоор бэелүүлнэ. Хүдөө ажахын машинануудай түлөө талаар харилсаа холбооной 1976—1980 онуудай түсэб Советскэ Союз Румыни хоёр оронуудай хоорондо баталагдаһан байна.

ЮГОСЛАВИИН ШЭНЭ БАРИЛГА

БЕЛГРАД. Уралаар хүдэлдэг томо шэнэ станци Македонидохи Битола хотодо баригдажа эхилбэ. Электростанциин түхеэрэмжэ гэнгүүдые Советскэ Союз эльгээхэ юм. 210 мянган киловатт хүсэтэй түрүүшын энергоблок 1979 ондо ашаглалгада тушаагдаха. Битолада шулуун нүүрһэ малтан абха бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулагдана. ГДР-һээ эльгээгдэһэн эскаватор мүнөө эндэ үйлэ саргадажа байна.

Уласхоорондын шэнжэлэл

НЕЙТРОННО БОМБО БҮТЭЭХЭГҮЙ

Нейтронно бомбодо эсэргүү ябуулгануудые хэхэ уласхоорондын долоон хоног августын 6-hаа 13 хүрэтэр үнгэргэхэ гэhэн уряа Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Совет гаргаhан байгаа. Энэ уряаень үргэн олон арад ниитэ дэмжэжэ. хүн зониие хэдэн түмөөр хюдаха буу зэбсэгэй шэнэ түхэл янзануудые үйлэдбэрилхэ гэhэн США-гай түсэбөөрнь дэлхэйн түрүү үзэлтэй олониитэ гүн гүнзэгыгөөр hанаата боложо байна. Хүн зониие мянга түмөөр хюдаха буу зэбсэгэй шэнэ түхэл бүтээхэ гэhэн Пентагоной хорото түсэбүүдые буруушааха зуураа, дэлхэйн олониитэ хадаа нэгэн доро эдэ түсэбүүдэй бэелүүлэгдээд байбал, hүүлээрнь гадаадын политикын талаар таарамжагүй муу зайлашагүй хэдэ хэдэн хойшолонгуудтай байха гэжэ горитойгоор hанаата боложо байhанаа элирхэйлэн мэдүүлнэ.

Нэгэдэхеэр, нейтронно бомбо ба далита ракетэнүүдые байгуулха тухай Вашингтондо шиидхэбэриин абтаад байhан ушар ядерна буу зэбсэг үрдилдэжэ байгаад бүтээлгын шэнэ шата боложо, буу зэбсэг хуряаха, тэрэ тоодо добтолхы стратегическэ буу зэбсэг хизаарлаха тухай асуудалнуудаар хэгдэжэ байгаа хэлсээнүүдтэ нэмэлтэ hаад тойбо ушаруулна ха юм.

Хоердохеор, нейтронно бомбо гээшэмнай «ядерна зэбсэгhээ үндэhөөрөө ташха ондоо» ямар нэгэн буу зэбсэг лэ даа, «ядерна богоhые» аюултайгаар бага болгоно гэhэн худал хуурмаг номнол американ пропаганда тараан дэлгэрүүлдэг байна. Нейтронно бомбо хэрэглэлгые ухаан бодолой талаар хүнгэдхэхын тулада энэ номнол таатай эрхэ нүхэсэл байгуулна. Үнэхөөрөө болоо hаа, энэ нейтронно бомбо хадаа ядерна буу зэбсэгэй оройдоол үшөө нэгэ түхэл янзань байжа, тиихэлээрэе хүн түрэлтэниие ядерна аюулда оруулжа болохо байна бшуу.

Гурбадахяар, нейтронно буу зэбсэг хүндэ нүлөөлдэг түхэл шэнжээрээ химическэ ба бактериологическа буу зэбсэгтэ тон дүтэрхы ха юм, тэрэниие нюусагүйгөөр эли болголго бодото дээрээ геноцидай бусад зүйл хэрэглэхэ ябадалай хорижолгые болюулха зам гаргажа үгэнэ.

Дүрбэдэхеэр, үнэгүйшэг ба ехэ оньhон бэшэ байhан дээрэhээнь энэ нейтронно буу зэбсэгые олохон оронууд, нэн түрүүн Израиль, ЮАР, Урда Корей хэрэглэжэ болохо. Ядерна зэбсэгтэй гүрэнүүдые иигэжэ олошоруулбал, нейтронно буу зэбсэгые «нютагай шэнжэтэй дайнда» хэрэглэхыень тэдэниие хорхойтуулжа магад. Энэ ушар мүнөөнэй эрхэ байдалда уласхоорондын ядерна дайн байлдаанда хүргэжэ болохо аюултай.

Американ империалистнуудай шэнэ түсэбүүдтэ эсэргүү тэмсэлээ эдэ үдэрнүүдтэ эдэбхижүүлхэ зуураа, бүхы дэлхэй дээрэхи hайн hайхан hанаа сэдьхэлтэй хүнүүд иигэжэ тоолоно: буу зэбсэг үрдилдэжэ байгаад бүтээлгэ, «хүсэ баримталха» политикаяа США-гай hөөргэнь hэдэлгэ хадаа түгшүүрилтэ байдал hуларуулгые дам саашадань бэхижүүлхэ, бүгэдэ ниитын эб найрамдал болон аюлгүй байдал туйлаха гэhэн арадуудай хүсэл эрмэлзэлтэй огто тааралданагүй.

ВЭНСЫН АЯНШАЛГА

Мүнөө үедэ США-гай гүрэнэй секретарь С. Вэнс Дүтын Зүүн зүгэй хэдэ хэдэн оронуудаар: Египедээр, Ливанаар, Сиреэр, Иорданяар, Саудовска Аравяар ба Израиляар аяншалжа ябана. Энэ аяншалгын гол зорилгонуудай нэгэниинь юуб гэхэдэ, Дүтын Зүүн зүгтэхи политикаяа ябуулхадаа, США энэ районой али бүхы оронуудта «Тааруу адляар» хандадаг гэhэншүүгээр араб олониитэдэ ойлгуулха гэжэ оролдохо байна.

Гэхэ зуура энэ зорилгые дүүргэхэнь бэрхэтэй байха гэжэ hанагдана. Вашингтон Израиль хоёрой хоорондо үнинhөө хойшо «онсо харилсаанууд» тогтоогдонхой гэжэ бүгэдэндэ hайн мэдээжэ ха юм. Эдэ харилсаануудынь бодото дээрээ Израилиин эзэрхэг түрэмхэйшүүлые Холбоото Штадуудай али болохо аргаар дэмжэдэг ябадал мүн болоно. Эзэмдэhэн бүхы газар дайда дээрэhээнь Израилиин сэрэгүүдые гаргахын түлөө, Палестинын араб арадай хуулита национальна эрхэнүүдые хангахын түлөө, араб арадуудай хэдэг тэмсэлдэ хохидол ушаруулмаар урдынхидаал мэтэ эдэ харилсаанууд хүгжөөгдэнэ гэжэ Израилиин премьер-министр М. Бегинэй Америкын ниислэл хотодо hаяшаг хэhэн аяншалгань гэршэлээ. Вашингтондо байхадаа, Израилиин премьер өөрынгөө булимтархы хара бодолые бүримүhэн hайшаалгаhаа гадна, 250 миллион долларай сэнтэй добтолхы шэб шэнэ буу зэбсэг нэмэжэ абаха тухай найдуулгада американ захиргаанhаа хүртэhэн байха юм.

Океанай саанахи үмэгшэлэгшэдэй дали доро дэмжэгдэжэ байhанаа мэдэрээд, США-hаа Бегинэй бусажа ерэн сасуу Тель-Авивай зонхилогшод хадаа Иордан мүрэнэй баруун эрьедэ hаяшаг байгуулагдаhан Израилиин сэрэгэй гурбан сэлеэниие нюусагүй эли болгохо тухай соносхоо hэн. Иигээд ерэхэлээрээ, хуули бусаар булимтаран эзэлhэн араб газар дайдые эзэмдэжэ байха гэhэн hэдэлгэ эли бодо харагдана. Хүршэ араб оронууд тушаа Израилиин баримталдаг булимтаран нэгэдүүлгын хараа шугамай бүри шангадажа байhан тухай энэ hэдэлгэ гэршэлнэ. Энэ ушар Дүтын Зүүн зүгтэ үнэн зүб, бата бэхи эб найрамдал туйлаха ябадалые бүри орёо хүндэ болгоно гээшэ ааб даа.

Дүтын Зүүн зүгэй оронуудаар Вэнсын хэhэн аяншалгын үшөө дүүрээдүй байгаашье hаань, Александрида болоhон египет-американ хэлсээнүүдэй үедэ аюултай нэгэ хараа шэглэл элирhэн байна. Эндэ юун тухай хэлэгдэнэб гэхэдэ, Женевскэ эбэй конференциие Израилиин ба тэрээндэ эсэргүү араб гүрэнүүдэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдhээ бүридэhэн «хүдэлмэришэн бүлэгөөр» hэлгүүлхэ hэдэлгэ тухай хэлэгдэнэ.

Египедэй президент А. Садат гэгшын хэhэн энэ дурадхалые эрид шууд шүүмжэлхэ зуураа, Бейрудэй «Ан-Нида» газетэ иигэжэ бэшэнэ: Женевскэ конференциие буруу hүргэхэhөө гадна энэ дурадхалынь Дүтын Зүүн зүгтэхи кризисые гуримшуулха тушаа хэлсээнүүдhээ Палестинын сүлөөрэлгын организациие холодуулан зайлуулха зорилготой бшуу. Израилиин премьер-министр яахадаа энэ дурадхалые hайшаахаяа яарааб гэжэ энээн дээрэhээ тон эли тодо болоно ха юм гээд, түс газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

Дүтын Зүүн зүг руу С. Вэнсын хэhэн аяншалгын урагшатай hайнаар дүүрэхэ байhанда американ хэблэл hэжэглэн бэшэнэ. Яахадааб гэхэдэ,Дүтын Зүүн зүгтэ Вашингтоной ябуулдаг мүнөөнэй дипломатиин улам бүри эли бодо мухардажа байhан үедэ энэ аяншалга хэгдэбэ ха юм. Энэ дипломатинь түс райондоо үнэн зүб, бата бэхи гуримшуулга туйлахын тулада таатай зохид эрхэ нүхэсэл байгуулжа шадаагүй бшуу.

СОЛДАДУУДАЙ АРА НЮРГАНДА—МОНОПОЛИНУУД

Белиз—Түбэй Америкын багахан орон, оройдоо 150 мянган хүн зонтой. hүүлэй үедэ энэ орон дэлхэйн олохон оронуудай хэблэлэй анхарал хандуулдаг болоо. Эдэ үдэрнүүдтэ тэрэнэй хилэнүүд дээрэ тохёолдоhон байдал тухай дуулгаhан баруун оронуудай информационно агентствэнүүдэй мэдээсэлнүүд дайн байлдаанай боложо байhан мэдээнүүдые бүри ехээр hануулха юм. Энээнэй шалтагааниинь — Гватемалын хархис засагаархидай энэ газар дайдада hанаашархаhанай эсэстэ тохёолдоhон шахардуу шанга байдал мүн болоно.

Белиз (урдань Британиин Гондурас байhан) — Великобританиин колониальна засаг түрын hүүлшын үлэгдэлнүүдэй нэгэниинь болоно. Тэрэнэй хүн зон ороноо бэеэ даанхай байдалтай болгохо гэжэ үнинhөө хойшо оролдодог юм. Англиин правительство 1975 ондо энэ колонидо бэеэ даагаад, ажал хэрэгээ хүтэлхэ, хожомынь хүсэдөөр бэеэ даанхай байдалтай болохо гэжэ найдуулха баатай болоhон байгаа. Белизэй бэеэ даанхай байдалтай болохын түлөө ООН-ой Генеральна Ассамблей дуугаа үгөө hэн.

Гэбэшье хүршэ Гватемалын булимтархы аашануудhаа боложо, Белиздэ колониальна гурим усадхаха, тэрэниие сүлөөтэ бэеэ даанхай гүрэн болгохо тушаа хэгдэхэ тодорхой алхамууд аргагүйгөөр хүшэр хүндэ болгогдоhон байгаа. Гватемалын засагые толгойлогшо Эухенио Лаугеруд зэбсэгтэ хүсөөр добтолхобди гэжэ байгаад занаа hэн.

Энээндэ харюу болгон, Англиин сэрэгүүдэй нэмэлтэ хүсэнүүд Белиз руу яаралтайгаар эльгээгдэжэ эхилээ. Карибска далай руу Великобританиин сэрэгэй онгосонууд тамаран ороо. Түбэй Америкын энэ райондо сэрэгэй тулалдаан сэхэ боложо магад гээд, дэлхэйн хэблэл бэшэжэ эхилээ ха юм.

Унжагайрhан энэ арсалдаае англо-гватемалын хэлсээнүүдэй аргаар шиидхэхэ гэhэн hэдэлгэнүүд даб дээрээ горитой ямаршье үрэ дүнгүүдые туйлабагүй.

Белизэй асуудал тушаа Гватемалын баримталдаг «шэрүүн шанга» хараа бодолой гол шалтаганиинь юуб гэхэдэ, баруун оронуудай газетэнүүдэй бэшэhэнэй ёhоор, «хара алтанай» хэбтэшэ тээшэ дугтагашалдаhан США-гай нефтиин монополинуудай нюуса аашa, үгэсөөн мүн болоно.

С. КУЛИК,
В. КУДЕЛИН,
Р. КНЯЗЕВ.
(ТАСС)

ИЛЬЯ ГАРМАЕВ—МОНГОЛОЙ ЧЕМПИОН

Монголой Арадай Республикын ниислэл хото Улаан-Баатар хотодо гурбан үдэрэй туршада дүрэ буляалдалгын барилдаагаар шанга тулалдаан болобо.

Энэ мүрысөөндэ Монгол Арадай Республикын спортсменүүдэй уряагаар манай республикын бүхэшүүл ошоhон байгаа.

Шанга тэмсэлэй hүүлээр «Алдар» гэhэн нэгэдэлэй барилдаашад түрүү hуури эзэлбэ. Харин хоёрдохи hуурида манай буряадай барилдаашад гараа. Улаан-Баатар хотын багшанарай дээдэ hургуулиин түлөөлэгшэд гурбадахи hуури эзэлhэн байна.

Хүндэ шэгнүүртэй барилдаашад сооhоо Илья Гармаев монгол бүхэ Сүрэн, Батбаяр гэгшэдые диилэжэ гараа. Түгэсхэлэй тулалдаан дээрэ манай Гармаев Монголой бүхэ, Азиин оронуудай арадуудай мүрысөөндэ хабаадажа хэдэн удаа чемпион болоhон Адья Түмэртэй барилдахадаа, эрхим бэлэдхэлтэй байhанаа харуулаа. Тиигэжэ манай нютагай эрхим барилдаашан Илья Гармаев Монголой Арадай Республикын чемпион боложо, алтан медаляар, МНР-эй спортын комитедэй грамотаар шагнагдаа.

«Урожай» бүлгэмэй областной Соведэй тренер Баяр Цыренгармаев мүнгэн медальда хүртэбэ. Энэ нүхэрнай Монголой олон удаа, дэлхэйн хэдэн удаа чемпион Ойдовтой уулзахадаа, уулзалгаяа 11:11 тоотойгоор түгэсхэжэ, мэдээжэ барилдаашан түрүү hуури эзэлhэн байгаа.

Дүшэн найман килограммай шэгнүүртэн сооhоо Бато Дашинамжилов бронзо медальда хүртөө.

Б. Дашинамжилов үнгэрэгшэ жэлдэ Россин түрүү hуури эзэлхын түлөө болоhон мүрысөөндэ гурбадахи hуури эзэлээ hаа, харин мүнөө жэлдэ хоёрдохи hуурида гараа hэн. Манай энэ бүхэдэ Монголой үнинэй барилдаашад, мэргэжэлтэд үндэр сэгнэлтэ үгэнэ. Юуб гэхэдэ, МНР-эй бүхэшүүл Яхья Баатар, Тэндэрья, Пурвэсүрэн гэгшэдые илаhан байгаа. Харин түгэсхэл дээрэ манай барилдаашан МНР-эй чемпион Жавхалантух гэгшэдэ диилдэhэн байха юм.

Республикымнай үнинэй барилдаашадай нэгэн Вячеслав Мархаев бэлэдхэл hайнтай байhанаа харуулжа, сугларагшадые баясуулба. Энэ нүхэрнай Чулунбат, Элбэг, Амарсайхан гэгшэдые шүүбэшье, дэлхэйн чемпион Баянмунхтэй уулзахадаа, мүхөөгөө абтаба.

Хүсэтэйнь, эрдэмтэйнь диилэдэг, иладаг гэлсэгшэ. Тэрэншье яhала зүб. Монголой баатар Баянмүнх илаха ёhоороо илаа бшуу.

Манай Мархаев гурбадахи hуури эзэлжэ, мүн лэ

СПОРТ

бронзо медальтай т
нютагаа бусажа ерэбэ.

Улаан-Баатарта үнг
дэhэн мүрысөөнэй дү
ража үзэхэдэ, манай б
даашад уласхоорондын
рысөөнэй дүршэл б
байгаа гэжэ тэмдэглэ

Манай республикын
нүүдэй суглуулагдамал
манда ерэхэ жэлдэ У
Баатар хотодо үнгэргэ
«Интернационал» гэhэ
рысөөндэ хабаад
уригданхай. Энэ мүр
март hарада болохоо
раалагдана.

В. ГАРМА
манай штатнабэшэ ко

«УНИВЕРСИАДАДА» БЭЛДЭНЭ

Энэ жэлэй спортын эгээл ехэ мүрысөөн-бүхэдэлхэйн студентнэрэй «Универсиада-77» гэжэ зунай нааданууд байгша оной августын 17-hоо 28 болотор Болгариин Арадай Республикын ниислэл—Софи хотодо үнгэргэгдэхэ юм.

Мүнөө манай ороной студент-спортсменүүд энэ ехэ нааданда бэлдэхээ Москва шадарай Подольскдохи олимпийскэ баазада сугларба.

Нютагаймнай хүбүүн-дүрэ буляалдалгын барилдаагаар Советскэ Союзай чемпионадта мүнгэн медаляар шагнагдаhан, Куба болон Болгарида үнгэргэгдэhэн уласхоорондын мүрысөөнүүдтэ илажа гарагша, уласхоорондын классай спортын мастер Олег Алексеев СССР-эй эрхим бэрхэ атледүүдтэй хамта hорилго хэжэ, дэлхэйн спортын ехэ мүрысөөндэ хабаадахые бэлдэжэ байнхай.

ТҮГЭСХЭЛЭЙ НААДАНДА ХАБААДАНА

Агуухэ Октябриин 60 жэлэй ойдо зорюулагдажа, техническэ мэргэжэл олгодог hургуулинуудай hурагшадай бүхэсоюзна спортын хоердохи наадануудай түгэсхэлэй мүрысөөнүүд Казань хотодо боложо байна.

Бүхы союзна республикануудай спортсменүүд энээчдэ хабаадана. Эдэнэр спортын найман зүйлөөр мүрысэнэ.

Улаан-Үдын техническэ мэргэжэл олгодог училищинуудай hурагшад, индустриально-педагогическа техникумэй студентнэр, тодорхойлбол, манай эрхим бэрхэ хүнгэн атледүүд: СССР-эй спортын мастер Павел Яковлев, мастерта кандидадууд Надежда Виноградова, Петр Васильев, Фазиль Саляхутдинов болон бусад энэ ехэ нааданда республикынгаа нэрэ хүндые хамгаалха.

Манайхид—дүрбэдэхи hуурида

Футболоор ороной түмэр замшадай дунда түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Воркута хотодо болобо. Хореод команда, тэрэ тоодо транспортын «Локомотив», Улаан-Үдын ЛВРЗ-гэй спортын клубай футболистнууд энэ ехэ нааданда хабаадаа.

Манай транспортын «Локомотив» (тренерынь И. А. Ершов) Одессын командатай 1:1 тоотойгоор тэнсээд, Минеральные Воды хотын
болистнуудта 0:1 то
гоор шүүгдэжэ, Ве
Луки хотын түлөөлэгш
6:1 тоотойгоор илаhан
гаа. Түгэсхэлэй наа
спортменүүднай Ашхаб
командада 1:3 тоото
шүүгдэжэ, дүрбэдэхи
ри эзэлбэ.

Локомотив-вагон за
рилгын заводой спо
клубай (тренерынь Ю
Поздоровкин) футболис
Воркута болон Ашхаба
тонуудай командан
0:1 тоотойгоор шүү
Великие Луки хотын
лөөлэгшэдые 3:0 тоото
илажа, табадахи hуури
раба.

Б-М. ЖИГЖИТ

ЭРХИМ ЭЛЕКТРИК

Ленинэй орденто мяха-консервын комбинадта үндэр бүтээсэтэ ажалаараа суурхаhан хүдэлмэришэд олон юм. Тэдэнэй нэгэн—консервэ заводой электрик, коммунис ажалай ударник Л. Е. Казаков болоно. Тэрэ энэ заводто аяар 34 жэлэй туршада электригээр хүдэлжэ ябахадаа, ажалай баян дүршэлтэй болоhон байна. Үшөө тэрэ өөрынгөө дүршэлдэ залуушуулые hургажа ажалай арюун замда табинхай.

Ажалаа табан хургандаал адли мэдэхэ болоhон Леонид Евгеньевич заводойнгоо али цех, участогтахи электротүхеэрэлгэнүүдэй ямараар хүдэлдэгые hайн мэдэдэг болоhон дээрэhээ тэдэнээ саг соонь заhабарилhан, хэрэгтэй зүйлнүүдыень hэлгэhэн байдаг.

Агууехэ Октябриин hайндэрэй ажалай вахтада жагсаhан Казаков эдэ үдэрнүүдтэ абаhан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын хойноhоо шармайн оролдожо ябана

Н. ХАЗАГАЕВ.

НАЙМААЛАГША

Мария Иосифовна Афанасьева залуу наhаяа хэды бэрхэтэйшье hаа, зол жаргалтайгаар үнгэргэhэн юм. Оройдоол 16-тай залуухан басаган ябахадаа, Мария Афанасьева Загарайн аймагай, Элхи тосхоной 38-дахи магазинда наймаалагшаар ажаллажа эхилээ бэлэй. Наймаалагшын ажалай хэды бэрхэтэй байhые, хүсэл зоригой, тэсэбэриин хэрэгтэй болохые Маша басаган үшөөл hайн мэдэхэгүй байгаа.

Хэды түбэг бэрхэшээлэй тохёолдоошье hаань, Мария Афанасьева урма зоригоо хухараагүй, наймаалагшын ажалда яhала дадажа эхилhэн юм. Бүхы наhаяа заатагүй наймаанда зорюулхаб гэжэ Мария басаган тиикэдэ шиидээ бэлэй. Тэрэ ажалдаа М. Афанасьевагай удаан хүдэлөөгүй байтар Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайн эхилhэн байгаа. Мария Афанасьева нүхэдhөө дутангүйгөөр фронт мордолсохо гэжэ шиидээд, жолоошоной мэргэжэл шудалха зорилгоор Иркутск хотодо эмхидхэгдэhэн жолоошоной курсда ороhон юм. Курсаяа дүүргэмсээрээ шэнээр бүридхэгдэhэн частьда орожо, Сочи хото ошоhон байгаа. Тэндэhээ дайгаа эхилжэ, фашистнарай эшээн болохо Берлин хото хүрэтэр ошоhон юм. Дайнай дүүрэhэнэй hүүлээр Мария Иосифовнагай үбсүүн дээрэ «Берлиниие абаhанай түлөө», «Германиие илаhанай түлөө», «СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй 50 жэл», гэhэн медальнууд яларaa. Дайнай дүүрэhэнэй hүүлээр Мария Иосифовна дахинаа магазинда орожо хүдэлөө.

Тэрэ гэhэнhээ хойшо эгсэ 20 жэл үнгэрөө. Мария Иосифовна нютагайнгаа зоной дунда хүндэтэй болонхой. Гансашье үнэн сэхэ ажалайнгаа түлөө бэшэ, харин дайн байлдаанда эрэлхэгээр тулалдаhанайнгаа түлөө М. Афанасьевагай үбсүүн дээрэ дайшалхы медальну
гадна «Коммунис а
ударник», «Эд хэрэгл
дэй кооперацин отли
гэhэн медальнууд нэмэ
Мария Иосифовна
ажалайнгаа түлөө Бур
АССР-эй Верховно Со
Президиумэй, КПСС-эй
комой, аймагай Соведэй
сэдкомой, райпогой пр
ниин зүгhөө Хүн
грамотануудаар, үнэтэ
гүүдээр шагнагдаhан

Магазинай коллектив
рия Иосифовнагай хүт
реэр байгша оной түрүү
хахадта hайнаар ажал
эд бараа наймаалха
жэлэйнгээ даабариие
процент дүүргээд. соц
мүрысөөндэ илаhан бай

Л. ВИЛЬМОВ

«СПОРТЛОТОГОЙ», «СПОРТЛОТО-2-ой» ТИРАЖ

«Спортлотогой», «Спортлото-2-ой» августын 3-да үнгэргэгдэhэн 31-дэхи тиражай дүнгүүдые Спортивна логерейн главна управлени согсолбо.

«Спортлото»: Зургаан номер Пермь ба Брянскда таагдаа—5.000 түхэриг (2 карточка), табан номер тааhан хүнүүд—2.004 түхэриг (45 карточка), дүрбэн номер таагшад—47 түхэриг (2.351 карточка), гурбан номер тааhан хүнүүд 3 түхэриг (39.867 карточка) абаха байна;

«Спортлото-2»: Зургаан номер хэншье таагаагүй. Табан номер тааhан хүнүүд—1.711 түхэриг (24 карточка), дүрбэн номер таагшад—37 түхэриг (1.127 карточка), гурбан номер тааhан хүнүүд 3 түхэриг (19.084 карто
ка) абаха.

31-дэхи тиражай шүүбэринүүд августын 14-hөө се
тябриин 14 болотор түлэгдэхэ.

(ТАСС).

«СУББОТЫН СПОРТЛОТОГОЙ» ТИРАЖ

«Субботын спортлотогой» 1977 оной августын 6-
үнгэргэгдэhэн 32-дохи тираж:

1-дэхи тираж: 2 (биатлон), 3 (бобслей), 5 (бүхэ б
рилдаан), 7 (велотрек), 11 (гимнастика):

2-дохи тираж: 3 (бобслей), 5 (бүхэ барилдаан),
(гимнастика), 28 (hур харбалга), 32 (фехтовани).

(ТАСС).

ВАРШАВА

НИИТЭ НЭГЭН УГ ЗОРИЛГО

ТАСС

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежневэй ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Герегтэй Крымдэ хэhэн уулзалга хани ёhоной, үгэсэ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрбэ. Энэ уулзалга имагтал ниитэ нэгэн уг зорилготой бэшэ, харин политическэ хараа шэглэлэйнь адли байhые элирхэйлэн харуулаа. Тэрэ СССР-эй ба ПНР-эй хоорондохи хани барисаае, харилсаа холбооe саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэ нүлөөлөө гээд «Жиче Варшавы» газетэ бэшэнэ.

Польско-совет холбоо барисаан саг зуурын бэшэ, харин хэдэн зуун жэлээр хараалагдаhан бата үндэhэ hууритай холбоон болоно. Эдэ үдэрнүүдтэ, Агуухэ Октябриин 60 жэлэй ойе дэлхэйн түрүү үзэлтэй бүхы хүсэнүүдэй баяр баясхалантайгаар тэмдэглэхые бэлдэжэ байхада, энэ илангаяа элеэр мэдэрэгдэнэ.

Түүхэтэ уг зорилгонуудайнь ниитэ нэгэн байлга манай гүрэнүүдэй уласхоорондын оршон байдалда бэелүүлдэг ажал ябуулгын адли байhые тодорхойлно гэжэ газетэ тэмдэглэнэ. Дайнай жэлнүүдтэ эгээл ехэ хохидолдо ороhон Советскэ Союз, Польшо бүхы дэлхэй дээрэ бата эб найрамдал хангахые оролдоно. Тиимэhээ манай оронууд буу зэбсэг хуряалгын, ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые тараахагүй гэhэн асуудалнуудта иимэ ехэ анхарал хандуулна бшуу. Хамтын оролдолго саашадаашье гаргахабди гэжэ хоёр хүтэлбэрилэгшэ уулзалгын үедэ баталhан байгаа.

Европо түбидэхи шахардуу байдал hулаpуулга хадаа Советскэ Союзай, Польшын хүтэлбэрилэгшэдэй зүбшэн хэлсэhэн гол шухала темэнүүдэй нэгэниинь болоно. Манай гүрэнүүд ниитэ Европын зүблөөнэй үүсхэлшэд мүн.

БЕЛГРАД

БЭЛЭДХЭЛЭЙ ШАТА ДҮҮРЭБЭ

ТАСС

Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ Европын зүблөөндэ хабаадаhан гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдэй Белградта болохо уулзалгада бэлэдхэлэй шата августын 5-да эндэ дүүрэбэ. Зүблэхэ зүйл, хүдэлмэриин үргэлжэлэл, эмхидхэлэй болон бусад асуудалнууд тухай шиидхэбэринүүд тэрэнэй түгэсхэлэй заседани дээрэ абтаhан байна.

Энэ уулзалга 1977 оной октябриин 4-дэ нээгдэхэ юм. Түгэсхэлэй актын гуримууд болон ниитэ Европын зүблөөн дээрэ тодорхойлогдоhон зорилгонуудай ямараар дүүргэгдэжэ байhан тухай асуудалнуудаар hанал бодолоо гүнзэгыгөөр хэлсэхэ, Европодохи харилсаа холбооe бэхижүүлхэ, шахардуу байдал hулаpуулгые саашадань үргэдхэхэ гэхэ мэтын асуудалнууд зүблэхэ зүйлдэ оруулагдаа.

Эдэ бүхы асуудалнууд, дурадхалнууд пленарна заседанинууд дээрэ хаража үзэгдэхэ юм.

Белградтахи уулзалга дээрэ тэрэнэй Түгэсхэлэй документые 1977 оной декабриин 22 болотор зүбшэн хэлсэхын тула бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэ, оролдолго гаргаха шухала гэжэ шиидхэгдээ. Хэрбээ энэ хүдэлмэриин хараалагдаhан болзор соогоо дүүрээгүй hаань, тэрэниие Белградтахи уулзалгын Түгэсхэлэй документын абтатар 1978 оной январиин тэнгhээ февралиин тэн болотор үргэлжэлүүлхэ шухала гэжэ хараалагдаа.

Баталагдан абтаhан шиидхэбэринүүдэй үндэhөөр Белградтахи уулзалга бүтэмжэтэй hайн оршон байдалда үнгэржэ шадаха, үнгэрхэшье ёhотой гэжэ совет түлөөлэгшэ Ю. И. Воронцов журналистнуудтай хөөрэлдэхэдөө, бэлэдхэлэй шатын дүнгүүдые согсолhон байна. Энэ уулзалгын Хельсинкидэхи зүблөөнэй үргэлжэлэл болохынь, шахардуу байдал hулаpуулгын шухала шата болохынь тула бүхы арга бии гэжэ тэрэ хэлээ.

ПРАВДА БУРЯТ

Нэгэдэхи хууда
«Коммунист үбhэ хуря
дээрэ» — түрүү б
«Арбадахи табан ж
ажалай вахта дээрэ»
ажахынуудhаа абтаhан
дээнүүдэй суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаh
«Проект табилга — з
хы ажал» — Г. И
С. Сиденов гэгшэдэй
тья. Коммунистнууд т
хөөрөөнүүд.

Гурбадахи хуудаh
Д. Батожабайн шэнэ
манhаа хэhэг. «Хүн
нэй уялга» — И. Гор
вой статья. Уласхоoро
шэнжэлэл.

Дүрбэдэхи хуудаh
П. Бурмакинай фоторе
таж. «Түрүүшын дүнг
— Л Буерачнагай кор
понденци.

СЭНХИР ЭКРА

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАМ
«ОРБИТА-3». 11.00-
45—Шэнэ hонин. 11.
«Үглөөнэй гимнаст
11.30—«Сказание про
рев поход»—мультфи
11.55—«Очевидное-нев
ятное». 12.55—«Манай
хэ-намтар. 1960 он».
—Забhарлалга. 16.45-
циалис оронуудай бар
та фильмнүүдэй програ
17.35—С. Залыгин. «С
ная падь». 18.30—«Ма
ка»—үхибүүдэй уран
ханай фильм.
Улаан-Үдэ. 19.5
«СССР-эй Конститу
проектые зүбшэн хэлс
ди.» 20.20—Хүгжэмэй
hарлалга
«Орбита-3». 20.30
«Время». 21.00—Т. Х
ников. «Симфони № 3».
20—Забhарлалга. 21.3
«БАМ-ай ажалай эр
22.00—«Вокализ». Фи
концерт. 22.45—«СССР
Конституциин проектые
шэн хэлсэнэбди». 23.0
«Манай түүхэ-намтар.
он».
ХОЕРДОХИ ПРОГРАМ
«ОРБИТА-3». 19.4
«Залуушуулай адресуу
Улаан-Үдэ. 20.30 — «
решите познакомить
Киноочерк. 21.00—Теле
зонно hонин. 21.20—«
мангазы» — телефиль

Камерун. Мүнөө орон дотор республикын экономико хүгжөөлгын дүрбэдэхи табан жэлэй түсэб бэелүүлэгдэжэ байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Баруун Камерунда каучугай плантаци дээрэ модоной шүүhэ суглуулга.

ТАСС-ай фотохронико.

Телефон телеграф радио хилын саанаhаа

ЛИССАБОН

ОЛОНИИТЭ hАНААТА БОЛОНХОЙ

ТАСС

Португалиин демократическа олониитэ оронойнгоо мүнөө ябуулдаг гадаадын экономическа политикаар hанаата болонхой. Хари гүрэнүүдhээ урьhаламжа абахын тула правительствын таhалгарлагүйгөөр, хизаарлашагүйгөөр хандадаг ушарынь Португалиин финансово-экономическэ байдалые оройдоошье hайжаруулаагүй гээд зүүнэй үзэл баримталдаг хэблэл тэмдэглэнэ.

Уласхоорондын валютна фондын экспертнүүдэй хэhэн элидхэл тухай мэдээнүүд хэблэлдэ толилогдожо, энээндэ гэршэ болоhон байха юм.

Хэдэ хэдэн эрилтэнүүдые правительствын имагтал дүүргээд байхадань, Португалида уласхоорондын валютна фондын шэнэ зээли мүнгэн үгтэхэ ёhотой гэжэ элидхэл соо сэхэ хэлэгдэнэ.

Эдэ эрилтэнүүдые Португалиин дотоодын хэрэгүүдтэ hэнгэргүйгөөр хамааралсалга мүн болоно гэжэ зүүнэй үзэл баримталдаг хэблэл сэгнэhэн байха юм.

Соарешай кабинедэй баримталдаг гадаадын экономическа политикые ороной демократическа хүсэнүүд эрид шангаар шүүмжэлнэ. Энэ политика хадаа Португалиие уласхоорондын империализмын аша туhын мэдэлдэ оруулха, национальна экономикодо харин монополинуудай эзэрхэлгые улам шангадхаха ябадалда хүргэнэ гэжэ Португалиин Коммунис партиин эндэ толилhон программна документ дотор хэлэгдэнэ. Португалиин коммунистнууд энэ политикада эсэргүүсэн, эрид шууд тэмсэл ябуулха юм.

ЯУНДЕ

ОАЕ-гэй КОМИТЕДТЭ

ТАСС

Сомали болон Эфиопиин хоорондохи хёмороо зүришэлдөөе гуримшуулха талаар Африкын нэгэдэлэй эмхиин (ОАЕ) комитет Габоной ниислэл Либревиль хотодо хүдэлмэрээ эхилбэ.

ОАЕ-гэй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Габоной гадаадын хэрэгүүдэй министр М. Бонго заседаниие нээлгэ дээрэ үгэ хэлэхэдээ, хоёр ороной хоорондохи харилсаанай улам муудаhые хараада абажа, Сомалин-Эфиопиин хоорондохи хёмороо зүришэлдөөе хаража үзэхэ шухала гэжэ дурадхаа.

Гадаадын агентствэнүүдэй мэдээсэhэнэй ёhоор, мүнөө үедэ Эфиопиин зүүн-урда хубида Сомалин ба Эфиопиин зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хоорондо шанга тулалдаанууд боложо байна.

Эфиопиин арад хүршэ бүхы гүрэнүүдтэеэ хани харилсаа тогтоохын түлөө, ОАЕ-гэй хартиин гуримуудые сахихын түлөө тэмсэдэг юм гэжэ Эфиопиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Фелеке Гедле-Гиоргис Либревильдэ үгэ хэлэхэдээ, тэмдэглээ. Хэрбээ Сомалин, Эфиопиин хоорондохи хёмороо зүришэлдөөе ОАЕ-гэй комитедэй гуримшуулжа шадаагүй hаань, газар уhанай түлөө хэрүүл шууян Африкын бусад нютагуудаар тарахадаа магадгүй гэжэ министр мэдүүлбэ.

Тохёолдоhон байдал айхабтар хүшэр бэрхэшээлтэй байна гэжэ комитедэй хүдэлмэридэ хабаадахаяа Габоной ниислэл хотодо ерэhэн ОАЕ-гэй генеральна секретарь У. Этеки-Мбумуа хэлээ.

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕВ.

«БУРЯАД ҮНЭН» 1977 оной августын 9. □ 4-дэхи хуудаhан □ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР. Н-00631